

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО"
для студентів галузей знань
0305 "Економіка та підприємництво",
0306 "Менеджмент і адміністрування"
всіх форм навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри правового регулювання економіки.
Протокол № 1 від 27.08.2013 р.

Укладачі: Сергієнко В. В.
Пешкова А. С.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Господарське право" для студентів галузей знань 0305 "Економіка та підприємництво", 0306 "Менеджмент і адміністрування" всіх форм навчання
/ укл. В. В. Сергієнко, А. С. Пешкова. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – 2014. – 109 с. (Укр. мов.)

Подано план навчальної дисципліни за темами, викладено зміст навчальної дисципліни за відповідною кількістю кредитів згідно з навчальним планом. Вміщено план лекційних та практичних занять, матеріали щодо закріплення знань студентів, перелік питань для самоопрацювання та самопідготовки, ситуаційні завдання для самостійної роботи. Наведено методіку активізації процесу навчання, порядок та критерії оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів галузей знань 0305 "Економіка та підприємництво", 0306 "Менеджмент і адміністрування".

Вступ

Докорінна зміна економічних відносин в Україні зробила необхідним перегляд діючої законодавчої бази, її оновлення та пристосування до нових умов господарювання. Господарське право, що регулює виробничу, торгівельну діяльність суб'єктів господарювання, тобто безпосередньо економічні відносини, зазнає найбільших змін. У зв'язку з цим підвищуються вимоги до майбутніх фахівців економістів щодо знань основ господарського права та навичок застосування норм господарського законодавства у повсякденній господарській практиці.

Навчальна дисципліна "Господарське право" базується на знаннях студентів, одержаних при вивченні таких навчальних дисциплін як дисципліни "Правознавство", "Цивільне право", "Трудове право" та ін.

Метою вивчення навчальної дисципліни "Господарське право" є послідовне формування у студентів знання основних положень теорії та практики застосування норм господарського права в процесі господарської діяльності.

Предметом дисципліни є суспільні відносини в сфері господарської діяльності.

Знання основних положень господарського права є необхідною складовою прийняття правильних рішень як у сфері управління та контролю за економікою, так і при виконанні конкретних завдань на місцях.

Тому у процесі вивчення цієї дисципліни перед студентами ставляться такі завдання:

- вивчення системи господарського права України;
- ознайомлення з чинним українським господарським законодавством;
- набуття навичок роботи з господарськими нормативними актами;
- застосування набутих знань у вирішенні практичних питань та практичних ситуацій у сфері правового регулювання господарських відносин.

Необхідним елементом успішного оволодіння навчальним матеріалом дисципліни є самостійна робота студентів із господарськими нормативно-правовими актами, літературою з питань правового регулювання господарської діяльності.

Навчальна дисципліна "Господарське право" є вибірковою для підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" галузей знань 0305 "Економіка та підприємництво", 0306 "Менеджмент і адміністрування".

Важливим є висвітлення структури навчальної дисципліни. Структура навчальної дисципліни "Господарське право" наведена у табл. 1.

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни

Характеристика дисципліни: підготовка бакалаврів	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4; у тому числі: змістовних модулів – 2	Шифр та назва галузей знань: 0305 "Економіка та підприємництво", 0306 "Менеджмент і адміністрування"	За вибором. Рік підготовки: 3. Семестр: 5
Кількість годин: усього – 144 години За змістовними модулями: модуль 1 – 72; модуль 2 – 72	Шифр та назва напрямів підготовки: усі	Лекції: кількість годин – 34. Практичні: кількість годин – 34. Самостійна робота: 76 годин
Кількість тижнів викладання навчальної дисципліни: 17 Кількість годин на тиждень – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: Залік

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять (лекційні та практичні). Також велике значення в процесі навчання та закріплення знань має самостійна робота студентів. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Важливе місце під час вивчення навчальної дисципліни посідає застосування певних методик активізації процесу навчання.

1. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни визначається з метою найкращого системного та еволюційного засвоєння студентом навчального матеріалу.

До вивчення запропонованої навчальної дисципліни студенти приступають, одержавши певні знання, вміння і навички з інших галузей науки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**: предмет, метод, суб'єктів господарського права; сферу застосування господарського законодавства; порядок та сутність легалізації суб'єктів підприємницької діяльності; існуючі організаційно-правові форми господарської діяльності; загальні основи біржової, банківської та зовнішньоекономічної діяльності; правові засоби захисту від недобросовісної конкуренції; порядок, форми та наслідки контролю за господарською діяльністю; підстави та порядок притягнення до відповідальності за порушення господарського законодавства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні вміти:

грамотно використовувати теоретичні знання з господарського права при вирішенні конкретних господарських питань, що постійно виникають під час господарсько-правової практики: вирішувати проблемні завдання, складати необхідні документи і виконувати іншу роботу, пов'язану з правовими аспектами діяльності суб'єктів господарювання.

Ключові компетентності, якими мають оволодіти студенти.

1) політична й соціальна компетентності – вміння працювати у напрямку досягнення суспільно корисних цілей, а також сукупність дій, спрямованих на розвиток позитивних соціальних чинників;

2) комунікативна компетентність передбачає володіння технологіями усного і письмового спілкування різними мовами;

3) інформаційна компетентність – інтелектуальна особистісна складова в освоєнні інформаційного простору, що передбачає опанування вмінь сприймати й осмислювати різну інформацію, спираючись на інформаційний підхід до дослідження й використання всіх інформаційних феноменів, на системне уявлення про зміст, сутність і

мету інформатизації, забезпечення інформаційної безпеки та екологізації інформаційного середовища;

4) когнітивна компетентність передбачає здатність навчатися протягом життя, це основа безперервної підготовки у професійному плані, а також в особистому й суспільному житті, потреба в актуалізації і реалізації особистісного потенціалу, здатність самостійно здобувати нові знання й уміння, здатність до саморозвитку;

5) спеціальна компетентність – підготовленість до самостійного виконання професійних дій, оцінки результатів власної праці, вільне володіння способами виконання загальних дій, необхідних у конкретній спеціальності. Основу цього процесу складає формування загально-предметних і спеціально-предметних компетентностей.

Загально-предметні компетентності, сформовані відповідно до певного кола навчальних дисциплін і освітніх галузей при професійній підготовці.

Спеціально-предметні компетентності, що формуються у межах навчальної дисципліни "Господарське право" наведені у табл. 2.

Таблиця 2

Компетентності, які формуються у межах навчальної дисципліни

Назва теми	Компетентності
1	2
Тема 1. Поняття господарської діяльності	1.1. Здатність правильно визначати основні поняття господарського права. 1.2. Здатність до інтеграції, переносу та застосування на практиці міждисциплінарних знань та умінь. 1.3. Здатність визначати основні ознаки та особливості господарської діяльності
Тема 2. Поняття господарського права	2.1. Здатність визначати, аналізувати та відмежовувати джерела господарського права. 2.2. Здатність визначати місце господарського права серед інших галузей права. 2.3. Здатність аналізувати та виявляти існуючі недоліки та колізії певних джерел господарського права. 2.4. Здатність визначати предмет та методи господарського права
Тема 3. Господарські правовідносини	3.1. Здатність визначати та класифікувати відносини, що складають в процесі здійснення господарської діяльності.

	<p>3.2. Здатність визначати суб'єктів господарських правовідносин.</p> <p>3.3. Здатність визначати об'єктів та зміст господарських відносин</p>
<p>Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання</p>	<p>4.1. Здатність визначати суб'єктів господарювання та класифікувати їх.</p> <p>4.2. Здатність визначати особливості суб'єктів господарювання.</p> <p>4.3. Здатність визначати обмеження для деяких категорій фізичних осіб займатися підприємницькою діяльністю</p>

Продовження табл. 2

1	2
<p>Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації</p>	<p>5.1. Здатність визначати порядок реєстрації суб'єктів господарювання.</p> <p>5.2. Здатність визначати причини відмови в реєстрації суб'єктів господарювання.</p> <p>5.3. Здатність визначати обставини, які потребують внесення змін в Єдиний держаний реєстр</p>
<p>Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності</p>	<p>6.1. Здатність визначати види господарської діяльності, що потребують ліцензування.</p> <p>6.2. Здатність визначати порядок ліцензування та ліцензійні умови.</p> <p>6.3. Здатність визначати органи ліцензування та порядок отримання ліцензії</p>
<p>Тема 7. Правове регулювання патентування господарської діяльності</p>	<p>7.1. Здатність визначати види господарської діяльності, для зайняття якими необхідно отримати патент.</p> <p>7.2. Здатність визначати порядок отримання патенту та вимоги щодо його розміщення</p>
<p>Тема 8. Правове регулювання стандартизації та сертифікації</p>	<p>8.1. Здатність орієнтуватися в процесах стандартизації та сертифікації.</p> <p>8.2. Здатність визначати об'єкти та суб'єктів сертифікації</p>
<p>Тема 9. Правове становище господарських товариств</p>	<p>9.1. Здатність визначати ознаки та види господарських товариств.</p> <p>9.2. Здатність характеризувати установчі документи господарських товариств та їх зміст.</p> <p>9.3. Здатність визначати правовий режим майна господарських товариств.</p> <p>9.4. Здатність характеризувати окремі види господарських товариств та порядок управління ними</p>
<p>Тема 10. Поняття,</p>	<p>10.1. Здатність визначати загальні умови створення</p>

ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу	виробничого кооперативу та порядок управління ним. 10.2. Здатність характеризувати статут виробничого кооперативу та його зміст. 10.3. Здатність аналізувати особливості створення та припинення виробничого кооперативу
Тема 11. Правове становище підприємств та їх об'єднань	11.1. Здатність класифікувати підприємства за різними критеріями. 11.2. Здатність характеризувати підприємство як суб'єкт права. 11.3. Здатність виявляти ознаки приватного, державного та комунального підприємства. 11.4. Здатність виявляти організаційну структуру та порядок управління підприємством

Продовження табл. 2

1	2
Тема 12. Загальна характеристика припинення господарської діяльності	12.1. Здатність виявляти підстави та порядок припинення діяльності суб'єктів господарювання. 12.2. Здатність аналізувати способи і форми припинення господарської діяльності. 12.3. Здатність характеризувати ліквідацію та реорганізацію як форми припинення суб'єктів господарювання
Тема 13. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством	13.1. Здатність визначати заходи щодо запобігання банкрутству. 13.2. Здатність визначати ліквідаційну процедуру у справах про банкрутство. 13.3. Здатність визначати черговість задоволення претензій кредиторів
Тема 14. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції	14.1. Здатність визначати правовий статус Антимонопольного комітету України. 14.2. Здатність визначати монопольне становище та порядок його виявлення. 14.3. Здатність визначати організаційно-правові методи боротьби із порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. 14.4. Здатність класифікувати антиконкурентні дії
Тема 15. Правове регулювання ціноутворення	15.1. Здатність визначати поняття цін, їх функції та класифікувати їх. 15.2. Здатність аналізувати правове забезпечення ціноутворення в Україні. 15.3. Здатність характеризувати порядок встановлення цін
Тема 16. Правове забезпечення захисту прав споживачів	16.1. Здатність визначати види прав споживачів та порядок їх захисту. 16.2. Здатність визначати порядок захисту права

	<p>споживача в разі придбання ним товару неналежної якості та його обмін на товар належної якості.</p> <p>16.3. Права споживача у разі порушення виконавцем умов договору про виконання робіт та надання послуг.</p> <p>16.4. Здатність визначати порядок та умови застосування майнової відповідальності за шкоду, заподіяну товарами (роботами, послугами) неналежної якості</p>
<p>Тема 17. Загальна характеристика господарських зобов'язань</p>	<p>17.1. Здатність визначати поняття та підстави виникнення господарських зобов'язань.</p> <p>17.2. Здатність класифікувати господарські зобов'язання та договори як підстави їх виникнення.</p> <p>17.3. Здатність виявляти специфіку господарського договору, його основні ознаки</p>

Продовження табл. 2

1	2
	<p>17.4. Здатність визначати особливості укладання деяких категорій договорів.</p> <p>17.5. Здатність визначати способи забезпечення належного виконання господарських договорів</p>
<p>Тема 18. Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування</p>	<p>18.1. Здатність визначати істотні умови, права і обов'язки сторін, та характеризувати договір поставки.</p> <p>18.2. Здатність визначати порядок притягнення до відповідальності за невиконання або неналежне виконання договору поставки</p> <p>18.3. Здатність характеризувати та надавати поняття договору контракції, договору енергопостачання та договору лізингу</p>
<p>Тема 19. Особливості господарських договорів про виконання робіт</p>	<p>19.1. Здатність характеризувати договір підряду, визначати істотні умови, права та обов'язки сторін такого договору.</p> <p>19.2. Здатність визначати відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору підряду.</p> <p>19.3. Здатність визначати поняття, загальну характеристику, істотні умови, права та обов'язки сторін за договором побутового підряду,</p> <p>19.4. Здатність визначати відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору побутового підряду</p>
<p>Тема 20. Особливості господарських договорів про надання послуг</p>	<p>20.1. Здатність визначати правове забезпечення укладання та виконання договору перевезення.</p> <p>20.2. Здатність визначати поняття, загальну характеристику, істотні умови, права та обов'язки сторін за договором перевезення.</p>

	<p>20.3. Здатність характеризувати, визначати порядок укладання та припинення агентського договору.</p> <p>20.4. Здатність визначати правове становище сторін за агентським договором</p>
Тема 21. Правове регулювання торговельної діяльності	<p>21.1. Здатність визначати ознаки торговельної діяльності.</p> <p>21.2. Здатність визначати суб'єктів торговельної діяльності та вимоги до них.</p> <p>21.3. Здатність систематизувати нормативно-правові акти, які забезпечують публічний порядок здійснення торговельної діяльності.</p> <p>21.4. Здатність визначати відповідальність за незаконну торговельну діяльність та за порушення правил торговельної діяльності</p>

Закінчення табл. 2

1	2
Тема 22. Правове регулювання інвестиційної діяльності	<p>22.1. Здатність визначати ознаки та правове забезпечення інвестиційної діяльності.</p> <p>22.2. Здатність класифікувати інвестиції та об'єкти інвестування.</p> <p>22.3. Здатність визначати суб'єктів інвестиційної діяльності.</p> <p>22.4. Здатність визначати права та обов'язки суб'єктів інвестування</p>
Тема 23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	<p>23.1. Здатність характеризувати зовнішньоекономічну діяльність та визначати її правове забезпечення.</p> <p>23.2. Здатність визначати особливості публічно-правового регулювання та приватноправового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>23.3. Здатність визначати правове становище суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності</p>
Тема 24. Правові основи біржової діяльності в Україні	<p>24.1. Здатність визначати види бірж та їх ознаки.</p> <p>24.2. Здатність визначати правове становище товарної біржі.</p> <p>24.3. Здатність визначати порядок створення товарної біржі: організаційно-правову форму та функції.</p> <p>24.4. Здатність визначати правове становище фондової біржі та порядок її створення</p>
Тема 25. Правове регулювання ринку фінансових послуг	<p>25.1. Здатність визначати ознаки та види фінансових послуг.</p> <p>25.2. Здатність визначати порядок та умови створення та діяльності фінансової установи.</p> <p>25.3. Здатність визначати умови та порядок застосування штрафних санкцій за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг.</p> <p>25.4. Здатність визначати вид та умови відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг</p>

Тема 26. Контроль за здійсненням господарської діяльності	26.1. Здатність визначати сутність, форми та порядок проведення контролю за господарською діяльністю. 26.2. Здатність аналізувати значення контролю за господарською діяльністю та повноваження державних органів при його здійсненні. 26.3. Здатність визначати порядок захисту прав суб'єктів господарювання при порушенні порядку здійснення господарського контролю
Тема 27. Відповідальність у господарському праві	27.1. Здатність визначати поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності. 27.2. Здатність визначати функції господарсько-правової відповідальності. 27.3. Здатність визначати підстави та форми господарсько-правової відповідальності

За результатами навчання з дисципліни студенти повинні також набути професійних та особистісних компетентностей, що відповідають фаховій підготовці.

Професійні компетентності розглядаються як показники готовності тих, хто навчається до здійснення конкретної професійної діяльності на певному рівні виконання.

Особистісні компетентності визначаються як синтез особистісних якостей людини, які розвиваються в процесі життя й навчання. При підготовці студентів особистісні компетентності розглядаються як необхідні для опанування професією і які формуються у навчально-виховному процесі, а саме: моральні, громадянські, професійно-значущі.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент розвиває певні **комунікації**.

Комунікація – взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності. Серед них:

навички роботи в малих групах за допомогою інших з метою вирішення певних ситуацій, які виникають в господарських відносинах;

вміння реагування на прості усні повідомлення та надавати оцінку цих повідомлень з точки зору господарського права;

можливість вільного інтегрування до групи осіб, які виконують роботу в сфері господарських відносин;

здатність до взаємодії в колективі для виконання завдань та вирішення питань, які виникають в галузі господарських відносин;

здатність до ефективної роботи в команді. Сприйняття критики, порад і вказівок.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути певного рівня **автономності та відповідальності**, а саме:

здатність до виконання завдань у господарського права під безпосереднім контролем;

індивідуальна відповідальність за результати виконання завдань у навчанні та трудовій діяльності;

самостійне виконання завдань під мінімальним керівництвом;

покращення результатів власної навчальної та професійної діяльності і результатів діяльності інших. Здатність до подальшого навчання з деяким рівнем автономності;

безперервний саморозвиток і самовдосконалення.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

2.1. Структура навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни студент має ознайомитися з робочою програмою навчальної дисципліни, з її структурою, формами та методами навчання, видами та методами контролю знань.

Тематичний план навчальної дисципліни складається з двох модулів, кожний з яких об'єднує у собі відносно окремий самостійний блок навчальної дисципліни, який пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом, взаємозв'язками та відповідною кількістю годин.

Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, семінарські та практичні заняття, самостійна робота студента.

Структура залікового кредиту дисципліни наведена у табл. 2.

Таблиця 2

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин, відведених на:
------	---------------------------------

	лекції	практичні заняття	самостійну роботу
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Загальні положення господарського права			
Тема 1. Поняття господарської діяльності	1	1	3
Тема 2. Поняття господарського права	1	1	4
Тема 3. Господарські правовідносини	1	1	3
Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання	1	1	3
Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації	1	1	3

Продовження табл. 2

1	2	3	4
Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності	1	1	3
Тема 7. Правове регулювання патентування господарської діяльності	1	1	3
Тема 8. Правове регулювання стандартизації та сертифікації	1	1	3
Тема 9. Правове становище господарських товариств	2	2	3
Тема 10. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу	1	1	3
Тема 11. Правове становище підприємств та їх об'єднань	2	2	3
Тема 12. Загальна характеристика припинення господарської діяльності	2	2	2
Тема 13. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством	2	2	2
Разом годин за модулем	17	17	38
Змістовний модуль 2. Основні напрями правового регулювання господарської діяльності в Україні			
Тема 14. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції	1	1	3

Тема 15. Правове регулювання ціноутворення	1	1	4
Тема 16. Правове забезпечення захисту прав споживачів	1	1	3
Тема 17. Загальна характеристика господарських зобов'язань	2	2	3
Тема 18. Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування	2	2	3
Тема 19. Особливості господарських договорів про виконання робіт	2	2	3
Тема 20. Особливості господарських договорів про надання послуг	1	1	3
Тема 21. Правове регулювання торговельної діяльності	1	1	3
Тема 22. Правове регулювання інвестиційної діяльності	1	1	3

Закінчення табл. 2

1	2	3	4
Тема 23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1	1	3
Тема 24. Правові основи біржової діяльності в Україні	1	1	3
Тема 25. Правове регулювання ринку фінансових послуг	1	1	2
Тема 26. Контроль за здійсненням господарської діяльності	1	1	2
Тема 27. Відповідальність у господарському праві	2	2	3
Разом годин за модулем	17	17	38
Всього годин	34	34	76

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовний модуль 1. Загальні положення господарського права

Тема 1. Поняття господарської діяльності

Поняття, ознаки та види господарської діяльності. Підприємництво: поняття, ознаки та принципи. Принципи господарювання та їх зміст.

Тема 2. Поняття господарського права

Поняття господарського права, його предмет та методи. Місце господарського права в системі права України. Джерела господарського права та їх класифікація

Тема 3. Господарські правовідносини

Поняття, ознаки та види господарських правовідносин. Об'єкти господарських правовідносин, їх види та особливості. Цілісний майновий комплекс (підприємство) як об'єкт господарських правовідносин. Суб'єкти господарських правовідносин та їх види.

Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання

Поняття та види суб'єктів господарювання. Фізичні особи-підприємці як суб'єкти господарювання. Обмеження фізичних осіб у праві на заняття підприємницькою діяльністю. Юридичні особи як суб'єкти господарювання. Правоздатність та дієздатність юридичних осіб.

Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації

Порядок та стадії створення юридичних осіб. Поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання. Підстави відмови у державній реєстрації. Витяг із єдиного державного реєстру: її зміст та порядок видачі. Порядок резервування найменування юридичної особи. Види та юридичне значення дій, що пов'язуються з державною реєстрацією суб'єкту господарювання. Отримання дозволу на виготовлення печатки та штампу. Відкриття рахунку в установі банку.

Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності

Поняття та призначення ліцензування. Поняття та правове значення ліцензійних умов. Поняття ліцензії, її зміст, порядок отримання та користування. Порядок переоформлення ліцензій та видачі дублікату ліцензії. Порядок та підстави анулювання ліцензії.

Тема 7. Правове регулювання патентування господарської діяльності

Сфери застосування патентування, поняття та зміст торгового патенту. Порядок патентування торговельної діяльності та діяльності у сфері надання побутових послуг. Порядок патентування діяльності з обміну готівкової валюти. Порядок здійснення патентування діяльності з надання послуг у сфері розваг. Правила користування патентом та підстави його анулювання

Тема 8. Правове регулювання стандартизації та сертифікації

Поняття та юридичне значення стандартизації та сертифікації господарської діяльності. Об'єкти та суб'єкти стандартизації. Поняття та види сертифікатів. Порядок отримання сертифікату.

Тема 9. Правове становище господарських товариств

Поняття, ознаки та види господарських товариств. Установчі документи господарських товариств та їх зміст. Поняття учасників та засновників господарських товариств, їх види та особливості. Правовий режим майна господарських товариств. Поняття, ознаки та види акціонерного товариства. Порядок створення акціонерного товариства. Майно акціонерного товариства. Управління діяльністю акціонерного товариства. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю. Особливості правового становища повного товариства. Правове становище командитного товариства

Тема 10. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу

Загальні умови створення виробничого кооперативу. Статут виробничого кооперативу та його зміст. Особливості створення та припинення виробничого кооперативу. Правовий режим майна виробничого кооперативу. Управління виробничим кооперативом.

Тема 11. Правове становище підприємств та їх об'єднань

Поняття та класифікація підприємств як організаційної форми господарювання. Підприємство як суб'єкт права, майно підприємства.

Поняття та ознаки приватного підприємства. Поняття та ознаки комунального підприємства. Поняття та ознаки державного підприємства. Правове становище казенного підприємства.

Підприємство, що діє на основі колективної власності. Організаційна структура та порядок управління підприємством.

Поняття та види об'єднань підприємств. Особливості правового становища господарських об'єднань. Поняття асоційованих підприємств. Правове становище холдингової компанії. Управління об'єднаннями підприємств.

Тема 12. Загальна характеристика припинення господарської діяльності

Поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання. Способи і форми припинення господарської діяльності. Ліквідація та реорганізація як форми припинення суб'єктів господарювання. Види реорганізації та правові наслідки їх застосування. Поняття та види ліквідації, підстави для ліквідації. Правові наслідки ліквідації суб'єкта господарювання. Державна реєстрація припинення суб'єктів господарювання. Порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця.

Тема 13. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством

Поняття банкрутства та його правове значення. Заходи щодо запобігання банкрутству. Проведення у справах про банкрутство. Мораторій на задоволення вимог кредиторів як інститут забезпечення прав кредиторів. Санація боржника. Поняття мирової угоди, порядок її укладення, зміст та наслідки невиконання. Ліквідаційна процедура у справах про банкрутство. Черговість задоволення претензій кредиторів.

Змістовний модуль 2. Основні напрями правового регулювання господарської діяльності в Україні

Тема 14. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції

Призначення правового захисту економічної конкуренції та недопущення недобросовісної конкуренції. Правовий статус Антимонопольного комітету України. Монопольне становище та порядок його визначення. Поняття та види антиконкурентних дій. Поняття та види недобросовісної конкуренції. Організаційно-правові методи боротьби із порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства та законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

Тема 15. Правове регулювання ціноутворення

Поняття та види цін, їх функції. Правове забезпечення ціноутворення в Україні. Види цін та порядок їх встановлення. Контроль за додержанням дисципліни цін та відповідальність за порушення законодавства з питань ціноутворення.

Тема 16. Захист прав споживачів

Поняття, види прав споживачів та їх захист. Гарантійні зобов'язання додержання прав споживачів. Права споживача в разі придбання ним товару неналежної якості та його обмін на товар належної якості. Права споживача у разі порушення виконавцем умов договору про виконання робіт та надання послуг. Право споживача на безпеку товарів (робіт, послуг). Право споживача на інформацію про товари (роботи, послуги). Права споживача у сфері торговельного та інших видів обслуговування.

Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів. Майнова відповідальність за шкоду, заподіяну товарами (роботами, послугами) неналежної якості.

Тема 17. Загальна характеристика господарських зобов'язань

Поняття та підстави виникнення господарських зобов'язань. Види господарських зобов'язань. Поняття та ознаки господарського договору. Види господарських договорів, їх характеристика. Зміст та форма господарського договору. Особливості укладання деяких категорій договорів. Способи забезпечення належного виконання господарських договорів. Відповідальність за невиконання, неналежне виконання договірних зобов'язань.

Тема 18. Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування

Правове забезпечення укладання та виконання договору поставки. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором поставки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору поставки.

Правове забезпечення укладання та виконання договору контрактації. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором контрактації, їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору контрактації.

Правове забезпечення укладання та виконання договору енергопостачання. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором енергопостачання, їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору енергопостачання.

Правове забезпечення укладання та виконання договору лізингу. Поняття, види, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором лізингу та їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору лізингу.

Тема 19. Особливості господарських договорів про виконання робіт

Поняття, загальна характеристика договору підряду. Істотні умови, сторони за договором підряду, та їх права та обов'язки. Правове забезпечення укладання та виконання договору підряду на капітальне будівництво. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору підряду.

Правове забезпечення укладання та виконання договору побутового підряду. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором побутового підряду, їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору побутового підряду.

Тема 20. Особливості господарських договорів про надання послуг

Правове забезпечення укладання та виконання договору перевезення. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором перевезення, їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору перевезення.

Комерційне посередництво у сфері господарювання. Порядок укладання та припинення агентського договору. Особливості предмету

агентського договору. Правове становище сторін за агентським договором.

Тема 21. Правове регулювання торговельної діяльності

Поняття та ознаки торговельної діяльності. Суб'єкти торговельної діяльності та вимоги до них. Система торговельних угод. Торговельне посередництво.

Система нормативно-правових актів, які забезпечують публічний порядок здійснення торговельної діяльності. Відповідальність за незаконну торговельну діяльність. Відповідальність за порушення правил торговельної діяльності.

Тема 22. Правове регулювання інвестиційної діяльності.

Поняття, ознаки та правове забезпечення інвестиційної діяльності. Поняття, ознаки та види інвестиції. Об'єкти інвестування. Поняття та ознаки суб'єктів інвестиційної діяльності. Права та обов'язки суб'єктів інвестування.

Правове регулювання здійснення іноземного інвестування. Правові форми інвестиційної діяльності.

Створення, діяльність та припинення діяльності спеціальних (вільних) економічних зон. Інноваційна діяльність.

Тема 23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Поняття зовнішньоекономічної діяльності та її правове забезпечення. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Особливості публічно-правового регулювання та приватноправового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правове становище суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Підстави та порядок проведення ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності. Поняття, види зовнішньоекономічного договору, його зміст, форма та порядок укладення. Державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Вирішення спорів за зовнішньоекономічними договорами (контрактами).

Тема 24. Правове регулювання біржової діяльності

Поняття, види бірж та їх ознаки. Правове становище товарної біржі. Порядок створення товарної біржі: організаційно-правова форма, функції, права та обов'язки.

Правове становище фондової біржі. Порядок створення фондової біржі, її реєстрація та ліцензування. Особливості укладення угод на фондовій біржі. Державний контроль за діяльністю фондової біржі. Особливості припинення діяльності фондової біржі.

Поняття, види біржових угод та порядок їх укладання. Біржовий товар та його види. Правила біржової торгівлі. Спори, що виникають в процесі проведення біржових торгів та укладення біржових угод, порядок їх вирішення.

Тема 25. Правове регулювання ринку фінансових послуг

Поняття, ознаки та види фінансових послуг. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності. Державне регулювання ринку фінансових послуг. Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг.

Тема 26. Контроль за здійсненням господарської діяльності.

Поняття контролю, його сутність та форми. Види та значення контролю за господарською діяльністю. Повноваження державних органів при здійсненні господарського контролю. Захист прав суб'єктів господарювання при порушенні порядку здійснення господарського контролю.

Тема 27. Відповідальність у господарському праві

Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності. Функції господарсько-правової відповідальності. Підстави господарсько-правової відповідальності. Прострочення боржника. Прострочення кредитора. Форми господарсько-правової відповідальності. Відшкодування збитків як вид господарсько-правової відповідальності: поняття, сфера застосування, порядок реалізації. Штрафні та оперативно-господарські санкції. Поняття адміністративно-господарських санкцій, їх види.

4. Плани лекцій

Змістовний модуль 1. Загальні положення господарського права

Тема 1. Поняття господарської діяльності

- 1.1. Поняття, ознаки та види господарської діяльності.
- 1.2. Підприємництво: поняття, ознаки та принципи.
- 1.3. Принципи господарювання та їх зміст.

Література: [1 – 3; 8; 59; 61; 77; 83; 91].

Тема 2. Поняття господарського права

- 2.1. Поняття господарського права, його предмет та методи.
- 2.2. Місце господарського права в системі права України.
- 2.3. Джерела господарського права та їх класифікація.

Література: [1; 2; 8; 59; 61; 77; 83; 115].

Тема 3. Господарські правовідносини

- 3.1. Поняття, ознаки та види господарських правовідносин.
- 3.2. Об'єкти господарських правовідносин, їх види та особливості.
- 3.3. Цілісний майновий комплекс (підприємство) як об'єкт господарських правовідносин.
- 3.4. Суб'єкти господарських правовідносин та їх види.

Література: [1; 2; 8; 26; 59; 61; [77; 83; 91].

Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання

- 4.1. Поняття та види суб'єктів господарювання.
- 4.2. Фізичні особи-підприємці як суб'єкти господарювання.
- 4.3. Обмеження фізичних осіб у праві на заняття підприємницькою діяльністю.
- 4.4. Юридичні особи як суб'єкти господарювання.
- 4.5. Правоздатність та дієздатність юридичних осіб.

Література: [3; 6; 17; 30; 61; 66; 75; 77; 89].

Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації

- 5.1. Порядок та стадії створення юридичних осіб.

5.2. Поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання.

5.3. Підстави відмови у державній реєстрації.

5.4. Витяг з єдиного державного реєстру: її зміст та порядок видачі.

5.5. Порядок резервування найменування юридичної особи.

5.6. Види та юридичне значення дій, що пов'язуються з державною реєстрацією суб'єкту господарювання.

5.7. Отримання дозволу на виготовлення печатки та штампу.

5.8. Відкриття рахунку в установі банку.

Література: [1; 21; 30; 63; 90; 94; 111].

Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності

6.1. Поняття та призначення ліцензування.

6.2. Поняття та правове значення ліцензійних умов.

6.3. Поняття ліцензії, її зміст, порядок отримання та користування.

6.4. Порядок переоформлення ліцензій та видачі дублікату ліцензії.

6.5. Порядок та підстави анулювання ліцензії.

Література: [7; 11; 32; 44; 123].

Тема 7. Правове регулювання патентування господарської діяльності

7.1. Сфери застосування патентування, поняття та зміст торгового патенту.

7.2. Порядок патентування торговельної діяльності та діяльності у сфері надання побутових послуг.

7.3. Порядок патентування діяльності з обміну готівкової валюти.

7.4. Порядок здійснення патентування діяльності з надання послуг у сфері розваг.

7.5. Правила користування патентом та підстави його анулювання.

Література: [7; 33; 34; 36; 49; 84; 101].

Тема 8. Правове регулювання стандартизації та сертифікації

8.1. Поняття та юридичне значення стандартизації та сертифікації господарської діяльності.

8.2. Об'єкти та суб'єкти стандартизації.

8.3. Поняття та види сертифікатів.

8.4. Порядок отримання сертифікату.

Література: [20; 53; 54; 83].

Тема 9. Правове становище господарських товариств

9.1. Поняття, ознаки та види господарських товариств.

9.2. Установчі документи господарських товариств та їх зміст.

9.3. Поняття учасників та засновників господарських товариств, їх види та особливості.

9.4. Правовий режим майна господарських товариств.

9.5. Поняття, ознаки та види акціонерного товариства.

9.6. Порядок створення акціонерного товариства.

9.7. Майно акціонерного товариства.

9.8. Управління діяльністю акціонерного товариства.

9.9. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю.

9.10. Особливості правового становища повного товариства.

9.11. Правове становище командитного товариства.

Література: [1; 3; 9; 17; 60; 73; 75; 77].

Тема 10. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу

10.1. Загальні умови створення виробничого кооперативу.

10.2. Статут виробничого кооперативу та його зміст.

10.3. Особливості створення та припинення виробничого кооперативу.

10.4. Правовий режим майна виробничого кооперативу.

10.5. Управління виробничим кооперативом.

Література: [1; 2; 42; 82; 106].

Тема 11. Правове становище підприємств та їх об'єднань

11.1. Поняття та класифікація підприємств як організаційної форми господарювання.

11.2. Підприємство як суб'єкт права, майно підприємства.

11.3. Поняття та ознаки приватного підприємства.

11.4. Поняття та ознаки комунального підприємства.

11.5. Поняття та ознаки державного підприємства.

11.6. Правове становище казенного підприємства.

11.7. Підприємство, що діє на основі колективної власності.

11.8. Організаційна структура та порядок управління підприємством.

11.9. Поняття та види об'єднань підприємств.

11.10. Особливості правового становища господарських об'єднань.

11.11. Поняття асоційованих підприємств. Правове становище холдингової компанії.

11.12. Управління об'єднаннями підприємств.

Література: [1; 3; 9; 17; 60; 75; 77].

Тема 12. Загальна характеристика припинення господарської діяльності

12.1. Поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання.

12.2. Способи і форми припинення господарської діяльності.

12.3. Ліквідація та реорганізація як форми припинення суб'єктів господарювання.

12.4. Види реорганізації та правові наслідки їх застосування.

12.5. Поняття та види ліквідації, підстави для ліквідації.

12.6. Правові наслідки ліквідації суб'єкта господарювання.

12.7. Державна реєстрація припинення суб'єктів господарювання.

12.8. Порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця.

Література: [1 – 3; 14; 21; 117; 118; 120].

Тема 13. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством

13.1. Поняття банкрутства та його правове значення.

13.2. Заходи щодо запобігання банкрутству.

13.3. Провадження у справах про банкрутство.

13.4. Мораторій на задоволення вимог кредиторів як інститут забезпечення прав кредиторів.

13.5. Санація боржника.

13.6. Поняття мирової угоди, порядок її укладення, зміст та наслідки невиконання.

13.7. Ліквідаційна процедура у справах про банкрутство.

13.8. Черговість задоволення претензій кредиторів.

Література: [1 –3; 14; 117; 118; 120].

Змістовний модуль 2. Основні напрями правового регулювання господарської діяльності в Україні

Тема 14. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції

14.1. Призначення правового захисту економічної конкуренції та недопущення недобросовісної конкуренції.

14.2. Правовий статус Антимонопольного комітету України.

14.3. Монопольне становище та порядок його визначення.

14.4. Поняття та види антиконкурентних дій.

14.5. Поняття та види недобросовісної конкуренції.

14.6. Організаційно-правові методи боротьби із порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

14.7. Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства та законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

Література: [1; 10; 37; 38; 64; 86; 92; 93; 114].

Тема 15. Правове регулювання ціноутворення

15.1. Поняття та види цін, їх функції.

15.2. Правове забезпечення ціноутворення в Україні.

15.3. Види цін та порядок їх встановлення.

15.4. Контроль за додержанням дисципліни цін та відповідальність за порушення законодавства з питань ціноутворення.

Література: [1 – 3; 57; 111].

Тема 16. Захист прав споживачів

16.1. Поняття, види прав споживачів та їх захист.

16.2. Гарантійні зобов'язання додержання прав споживачів.

16.3. Права споживача в разі придбання ним товару неналежної якості та його обмін на товар належної якості.

16.4. Права споживача у разі порушення виконавцем умов договору про виконання робіт та надання послуг.

16.5. Право споживача на безпеку товарів (робіт, послуг).

16.6. Право споживача на інформацію про товари (роботи, послуги).

16.7. Права споживача у сфері торговельного та інших видів обслуговування.

16.8. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів.

16.9. Майнова відповідальність за шкоду, заподіяну товарами (роботами, послугами) неналежної якості.

Література: [1 – 3; 39; 60; 80; 83].

Тема 17. Загальна характеристика господарських зобов'язань

17.1. Поняття та підстави виникнення господарських зобов'язань.

17.2. Види господарських зобов'язань.

17.3. Поняття та ознаки господарського договору.

17.4. Види господарських договорів, їх характеристика.

17.5. Зміст та форма господарського договору.

17.6. Особливості укладання деяких категорій договорів.

17.7. Способи забезпечення належного виконання господарських договорів.

17.8. Відповідальність за невиконання, неналежне виконання договірних зобов'язань.

Література: [1 – 3; 62; 83; 91].

Тема 18. Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування

18.1. Правове забезпечення укладання та виконання договору поставки.

18.2. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором поставки.

18.3. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору поставки.

18.4. Правове забезпечення укладання та виконання договору контрактації.

18.5. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором контрактації, їх права та обов'язки.

18.6. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору контрактації.

18.7. Правове забезпечення укладання та виконання договору енергопостачання.

18.8. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором енергопостачання, їх права та обов'язки.

18.9. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору енергопостачання.

18.10. Правове забезпечення укладання та виконання договору лізингу.

18.11. Поняття, види, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором лізингу та їх права та обов'язки.

18.12. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору лізингу.

Література: [1 – 3; 60; 61; додаткова [83].

Тема 19. Особливості господарських договорів про виконання робіт

19.1. Поняття, загальна характеристика договору підряду.

19.2. Істотні умови, сторони за договором підряду, та їх права та обов'язки.

19.3. Правове забезпечення укладання та виконання договору підряду на капітальне будівництво.

19.4. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору підряду.

19.5. Правове забезпечення укладання та виконання договору побутового підряду.

19.6. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором побутового підряду, їх права та обов'язки.

19.7. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору побутового підряду.

Література: [1 – 3; 60; 61; 77; 83].

Тема 20. Особливості господарських договорів про надання послуг

20.1. Правове забезпечення укладання та виконання договору перевезення.

20.2. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором перевезення, їх права та обов'язки.

20.3. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору перевезення.

- 20.4. Комерційне посередництво у сфері господарювання.
- 20.5. Порядок укладання та припинення агентського договору.
- 20.6. Особливості предмету агентського договору.
- 20.7. Правове становище сторін за агентським договором.

Література: [1 – 3; 60; 61; 77; 83].

Тема 21. Правове регулювання торговельної діяльності

- 21.1. Поняття та ознаки торговельної діяльності.
- 21.2. Суб'єкти торговельної діяльності та вимоги до них.
- 21.3. Система торговельних угод. Торговельне посередництво.
- 21.4. Система нормативно-правових актів, які забезпечують публічний порядок здійснення торговельної діяльності.
- 21.5. Відповідальність за незаконну торговельну діяльність.
- 21.6. Відповідальність за порушення правил торговельної діяльності.

Література: [1 – 3; 77; 83].

Тема 22. Правове регулювання інвестиційної діяльності.

- 22.1. Поняття, ознаки та правове забезпечення інвестиційної діяльності.
- 22.2. Поняття, ознаки та види інвестиції. Об'єкти інвестування.
- 22.3. Поняття та ознаки суб'єктів інвестиційної діяльності.
- 22.4. Права та обов'язки суб'єктів інвестування.
- 22.5. Правове регулювання здійснення іноземного інвестування.
- 22.6. Правові форми інвестиційної діяльності.
- 22.7. Створення, діяльність та припинення діяльності спеціальних (вільних) економічних зон. Інноваційна діяльність.

Література: [1 – 3; 41; 74; 77; 83; 104].

Тема 23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

- 23.1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності та її правове забезпечення. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.
- 23.2. Особливості публічно-правового регулювання та приватноправового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
- 23.3. Правове становище суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
- 23.4. Підстави та порядок проведення ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності.

23.5. Поняття, види зовнішньоекономічного договору, його зміст, форма та порядок укладення.

23.6. Державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

23.7. Вирішення спорів за зовнішньоекономічними договорами (контрактами).

Література: [1 – 3; 40; 77].

Тема 24. Правове регулювання біржової діяльності

24.1. Поняття, види бірж та їх ознаки.

24.2. Правове становище товарної біржі.

24.3. Порядок створення товарної біржі: організаційно-правова форма, функції, права та обов'язки.

24.4. Правове становище фондової біржі. Порядок створення фондової біржі, її реєстрація та ліцензування.

24.5. Особливості укладення угод на фондовій біржі.

24.6. Державний контроль за діяльністю фондової біржі.

24.7. Особливості припинення діяльності фондової біржі.

24.8. Поняття, види біржових угод та порядок їх укладання. Біржовий товар та його види.

24.9. Правила біржової торгівлі.

24.10. Спори, що виникають в процесі проведення біржових торгів та укладення біржових угод, порядок їх вирішення.

Література: [1 – 3; 55; 58; 77; 83].

Тема 25. Правове регулювання ринку фінансових послуг

25.1. Поняття, ознаки та види фінансових послуг.

25.2. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності.

25.3. Державне регулювання ринку фінансових послуг.

25.4. Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг.

25.5. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг.

25.6. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг.

Література: [1 – 3; 56; 61; 77; 83].

Тема 26. Контроль за здійсненням господарської діяльності.

26.1. Поняття контролю, його сутність та форми.

26.2. Види та значення контролю за господарською діяльністю.

26.3. Повноваження державних органів при здійсненні господарського контролю.

26.4. Захист прав суб'єктів господарювання при порушенні порядку здійснення господарського контролю.

Література: [1 – 4; 18; 20; 24; 76; 85].

Тема 27. Відповідальність у господарському праві

27.1. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.

27.2. Функції господарсько-правової відповідальності.

27.3. Підстави господарсько-правової відповідальності.

27.4. Прострочення боржника та прострочення кредитора.

27.5. Форми господарсько-правової відповідальності.

27.6. Відшкодування збитків як вид господарсько-правової відповідальності: поняття, сфера застосування, порядок реалізації.

27.7. Штрафні та оперативно-господарські санкції.

27.8. Поняття адміністративно-господарських санкцій, їх види.

Література: [1 – 4; 61; 77; 83].

5. Плани семінарських занять

Практичне заняття – це форма навчального заняття, на якому відбувається формування вмінь та навичок виконання певних видів правової роботи: опрацювання нормативно-правових актів, обґрунтування висновків щодо правомірності певної поведінки в конкретній ситуації господарської практики, оформлення документів.

У процесі практичного заняття студенти самостійно або у малих групах (після попереднього пояснення викладача) вирішують запропоновані завдання різного рівня складності. Наприкінці заняття з метою виявлення ступеня засвоєння студентами матеріалу викладач перевіряє та оцінює результати роботи, підводить підсумки її виконання.

План проведення семінарських занять наведено в табл. 4.

Таблиця 4

План проведення практичних занять

Назва теми	Перелік питань до опрацювання	Кількість годин	Література
Змістовний модуль 1. Загальні положення господарського права			
1	2	3	4
Тема 1. Поняття господарської діяльності	1. Поняття, ознаки та види господарської діяльності. 2. Підприємництво: поняття, ознаки та принципи. 3. Принципи господарювання та їх зміст	1	[1; 2; 3; 8; 59; 61; 77; 83; 91]
Тема 2. Поняття господарського права	1. Поняття господарського права, його предмет та методи. 2. Місце господарського права в системі права України. 3. Джерела господарського права та їх класифікація. 4. Проблеми вдосконалення господарського законодавства	1	[1; 2; 8; 59; 61; 77; 83; 115]
Тема 3. Господарські правовідносини	1. Поняття, ознаки та види господарських правовідносин. 2. Об'єкти господарських правовідносин, їх види та особливості. 3. Цілісний майновий комплекс (підприємство) як об'єкт господарських правовідносин. 4. Суб'єкти господарських правовідносин та їх види	1	[1; 2; 8; 26; 59; 61; 77; 83; 91]
Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання	1. Поняття та види суб'єктів господарювання. 2. Фізичні особи-підприємці як суб'єкти господарювання. 3. Обмеження фізичних осіб у праві на заняття підприємницькою діяльністю 4. Юридичні особи як суб'єкти господарювання. 5. Правоздатність та дієздатність юридичних осіб	1	[3; 6; 17; 30; 61; 66; 75; 77; 89]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх	1. Порядок та стадії створення юридичних осіб. 2. Поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання. 3. Підстави відмови у державній реєстрації. 4. Витяг з Єдиного державного реєстру: його зміст та порядок видачі.	1	[1; 21; 30; 63; 90; 94; 111]

державної реєстрації	5. Порядок резервування найменування юридичної особи. 6. Види та юридичне значення дій, що пов'язуються з державною реєстрацією суб'єкта господарювання. 7. Отримання дозволу на виготовлення печатки та штампу. 8. Відкриття рахунку в установі банку		
Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності	1. Поняття та призначення ліцензування. 2. Поняття та правове значення ліцензійних умов. 3. Поняття ліцензії, її зміст, порядок отримання та користування. 4. Порядок переоформлення ліцензій та видачі дублікату ліцензії. 5. Порядок та підстави анулювання ліцензії	1	[7; 11; 32; 44; 123]
Тема 7. Правове регулювання патентування господарської діяльності	1. Сфери застосування патентування, поняття та зміст торгового патенту. 2. Порядок патентування торговельної діяльності та діяльності у сфері надання побутових послуг. 3. Порядок патентування діяльності з обміну готівкової валюти. 4. Порядок здійснення патентування діяльності з надання послуг у сфері розваг. 5. Правила користування патентом та підстави його анулювання	1	[7; 33; 34; 36; 49; 84; 101]
Тема 8. Правове регулювання стандартизації та сертифікації	1. Поняття та юридичне значення стандартизації та сертифікації господарської діяльності. 2. Об'єкти та суб'єкти стандартизації. 3. Поняття та види сертифікатів. 4. Порядок отримання сертифікату	1	[20; 53; 54; 83]
Тема 9. Правове становище господарських товариств	1. Поняття, ознаки та види господарських товариств 2. Установчі документи господарських товариств та їх зміст	2	[1; 3; 9; 17; 60; 73; 75; 77]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
	3. Поняття учасників та засновників господарських товариств, їх види та особливості 4. Правовий режим майна господарських		

	товариств 5. Поняття, ознаки та види акціонерного товариства 6. Порядок створення акціонерного товариства 7. Управління діяльністю акціонерного товариства 8. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю 9. Особливості правового становища повного товариства. 10. Правове становище командитного товариства		
Тема 10. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу	1. Загальні умови створення виробничого кооперативу. 2. Статут виробничого кооперативу та його зміст. 3. Особливості створення та припинення виробничого кооперативу. 4. Правовий режим майна виробничого кооперативу. 5. Управління виробничим кооперативом	1	[1; 2; 42; 82; 106]
Тема 11. Правове становище підприємств та їх об'єднань	1. Поняття та класифікація підприємств як організаційної форми господарювання. 2. Підприємство як суб'єкт права, майно підприємства. 3. Поняття та ознаки приватного підприємства. 4. Поняття та ознаки комунального підприємства. 5. Поняття та ознаки державного підприємства. 6. Правове становище казенного підприємства. 7. Підприємство, що діє на основі колективної власності. 8. Організаційна структура та порядок управління підприємством. 9. Поняття та види об'єднань підприємств. 10. Особливості правового становища господарських об'єднань. 11. Поняття асоційованих підприємств. Правове становище холдингової компанії. 12. Управління об'єднаннями підприємств	2	[1; 3; 9; 17; 60; 75; 77]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 12. Загальна характеристика	1. Поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання. 2. Способи і форми припинення господарської	2	[1 – 3; 14; 21; 117; 118; 120]

припинення господарської діяльності	діяльності. 3. Ліквідація та реорганізація як форми припинення суб'єктів господарювання. 4. Види реорганізації та правові наслідки їх застосування. 5. Поняття та види ліквідації, підстави для ліквідації. 6. Правові наслідки ліквідації суб'єкта господарювання. 7. Державна реєстрація припинення суб'єктів господарювання. 8. Порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця		
Тема 13. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством	1. Поняття банкрутства та його правове значення. 2. Заходи щодо запобігання банкрутству. 3. Проведення у справах про банкрутство. 4. Мораторій на задоволення вимог кредиторів як інститут забезпечення прав кредиторів. 5. Санація боржника. 6. Поняття, зміст, порядок укладення, наслідки невиконання мирової угоди. 7. Ліквідаційна процедура у справах про банкрутство. 8. Черговість задоволення претензій кредиторів	2	[1-3; 14; 117; 118; 120]
Змістовний модуль 2. Основні напрями правового регулювання господарської діяльності в Україні			
Тема 14. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції	1. Призначення правового захисту економічної конкуренції та недопущення недобросовісної конкуренції. 2. Правовий статус Антимонопольного комітету України. 3. Монопольне становище та порядок його визначення. 4. Поняття та види антиконкурентних дій. 5. Поняття та види недобросовісної конкуренції. 6. Організаційно-правові методи боротьби із порушенням законодавства про захист економічної конкуренції	1	[1; 10; 37; 38; 64; 86; 92; 93; 114]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
	7. Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства та законодавства про захист від недобросовісної		

	конкуренції		
Тема 15. Правове регулювання ціноутворення	1. Ціна як економічна та правова категорія. 2. Класифікація цін. 3. Органи, що здійснюють нагляд за ціноутворенням. 4. Відповідальність за порушення в галузі ціноутворення	1	[1; 3; 15; 18; 35; 25; 52]
Тема 16. Правове забезпечення захисту прав споживачів	1. Поняття, види прав споживачів та їх захист. 2. Гарантійні зобов'язання додержання прав споживачів. 3. Права споживача в разі придбання ним товару неналежної якості та його обмін на товар належної якості. 4. Права споживача у разі порушення виконавцем умов договору про виконання робіт та надання послуг. 5. Право споживача на безпеку товарів (робіт, послуг). 6. Право споживача на інформацію про товари (роботи, послуги). 7. Права споживача у сфері торговельного та інших видів обслуговування. 8. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів. 9. Майнова відповідальність за шкоду, заподіяну товарами (роботами, послугами) неналежної якості	1	[1 – 3; 39; 60; 80; 83]
Тема 17. Загальна характеристика господарських зобов'язань	1. Поняття та підстави виникнення господарських зобов'язань. 2. Види господарських зобов'язань. 3. Поняття та ознаки господарського договору. 4. Види господарських договорів, їх характеристика. 5. Зміст та форма господарського договору. 6. Особливості укладання деяких категорій договорів. 7. Способи забезпечення належного виконання господарських договорів. 8. Відповідальність за невиконання, неналежне виконання договірних зобов'язань	2	[1 – 3; 62; 83; 91]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
---	---	---	---

<p>Тема 18. Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правове забезпечення укладання та виконання договору поставки. 2. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором поставки. 3. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору поставки. 4. Правове забезпечення укладання та виконання договору контрактації. 5. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором контрактації, їх права та обов'язки. 6. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору контрактації. 7. Правове забезпечення укладання та виконання договору енергопостачання. 8. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором енергопостачання, їх права та обов'язки. 9. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору енергопостачання. 10. Правове забезпечення укладання та виконання договору лізингу. 11. Поняття, види, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором лізингу та їх права та обов'язки. 12. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору лізингу 	2	[1 – 3; 60; 61; 83]
<p>Тема 19. Особливості господарських договорів про виконання робіт</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, загальна характеристика договору підряду. 2. Істотні умови, сторони за договором підряду, та їх права та обов'язки. 3. Правове забезпечення укладання та виконання договору підряду на капітальне будівництво. 4. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору підряду. 5. Правове забезпечення укладання та виконання договору побутового підряду. 6. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором побутового підряду, їх права та обов'язки. 7. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору побутового підряду 	2	[1 – 3; 60; 61; 77; 83]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
<p>Тема 20. Особливості господарських договорів про надання послуг</p>	<p>1. Правове забезпечення укладання та виконання договору перевезення. 2. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором перевезення, їх права та обов'язки. 3. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору. 4. Комерційне посередництво у сфері господарювання 5. Порядок укладання та припинення агентського договору. 6. Особливості предмету агентського договору. 7. Правове становище сторін за агентським договором</p>	1	[1 – 3; 60; 61; 77; 83]
<p>Тема 21. Правове регулювання торговельної діяльності</p>	<p>1. Поняття та ознаки торговельної діяльності. 2. Суб'єкти торговельної діяльності та вимоги до них. 3. Система торговельних угод. Торговельне посередництво. 4. Система нормативно-правових актів, які забезпечують публічний порядок здійснення торговельної діяльності. 5. Відповідальність за незаконну торговельну діяльність. 6. Відповідальність за порушення правил торговельної діяльності</p>	1	[1 – 3; 77; 83]
<p>Тема 22. Правове регулювання інвестиційної діяльності</p>	<p>1. Поняття, ознаки та правове забезпечення інвестиційної діяльності. 2. Поняття, ознаки та види інвестиції. Об'єкти інвестування. 3. Поняття та ознаки суб'єктів інвестиційної діяльності. 4. Права та обов'язки суб'єктів інвестування. 5. Правове регулювання здійснення іноземного інвестування. 6. Правові форми інвестиційної діяльності. 7. Створення, діяльність та припинення діяльності спеціальних (вільних) економічних зон. Інноваційна діяльність</p>	1	[1 – 3; 41; 74; 77; 83; 104]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
<p>Тема 23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності</p>	<p>1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності та її правове забезпечення. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. 2. Особливості публічно-правового регулювання та приватноправового регулювання зовнішньоекономічної діяльності 3. Правове становище суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. 4. Підстави та порядок проведення ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності. 5. Поняття, види зовнішньоекономічного договору, його зміст, форма та порядок укладення. 6. Державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів). 7. Вирішення спорів за зовнішньоекономічними договорами (контрактами)</p>	1	[1-3; 40; 77]
<p>Тема 24. Правові основи біржової діяльності в Україні</p>	<p>1. Поняття, види бірж та їх ознаки. 2. Правове становище товарної біржі. 3. Порядок створення товарної біржі: організаційно-правова форма, функції, права та обов'язки. 4. Правове становище фондової біржі. Порядок створення фондової біржі, її реєстрація та ліцензування. 5. Особливості укладення угод на фондовій біржі. 6. Державний контроль за діяльністю фондової біржі. 7. Особливості припинення діяльності фондової біржі. 8. Поняття, види біржових угод та порядок їх укладання. Біржовий товар та його види. 9. Правила біржової торгівлі. 10. Спори, що виникають в процесі проведення біржових торгів та укладення біржових угод, порядок їх вирішення</p>	1	[1 – 3; 55; 58; 77; 83]
<p>Тема 25. Правове регулювання ринку фінансових</p>	<p>1. Поняття, ознаки та види фінансових послуг. 2. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності. 3. Державне регулювання ринку фінансових послуг. 4. Заходи впливу на учасників ринку</p>	1	[1 – 3; 56; 61; 77; 83]

послуг	фінансових послуг		
--------	-------------------	--	--

Закінчення табл. 4

1	2	3	4
	5. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг 6. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг		
Тема 26. Контроль за здійсненням господарської діяльності	1. Поняття контролю, його сутність та форми. 2. Види та значення контролю за господарською діяльністю. 3. Повноваження державних органів при здійсненні господарського контролю. 4. Захист прав суб'єктів господарювання при порушенні порядку здійснення господарського контролю	1	[1 – 4; 18; 20; 24; 76; 85]
Тема 27. Відповідальність у господарському праві	1. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності. 2. Функції господарсько-правової відповідальності. 3. Підстави господарсько-правової відповідальності. 4. Прострочення боржника та прострочення кредитора. 5. Форми господарсько-правової відповідальності. 6. Відшкодування збитків як вид господарсько-правової відповідальності: поняття, сфера застосування, порядок реалізації. 7. Штрафні та оперативно-господарські санкції. 8. Поняття адміністративно-господарських санкцій, їх види	2	[1 – 4; 61; 77; 83]
Разом годин		34	

6. Самостійна робота студентів

Робочою програмою навчальної дисципліни заплановано проведення студентами самостійної роботи у вигляді:

- 1) опрацювання нормативно-правових актів за кожною темою дисципліни;
- 2) вивчення додаткової літератури;
- 3) підготовка до семінарських (практичних) занять;

4) підготовка до проміжного та підсумкового контролю знань;

Метою проведення самостійної роботи студентів є поглиблення знань студентів з навчальної дисципліни.

Загальна кількість годин, відведених для проведення самостійної роботи студентів, складає 76 годин.

Перелік завдань для самостійного опрацювання подано в табл. 5.

Таблиця 5

Перелік завдань для самостійного опрацювання

Назва теми	Завдання для самостійного опрацювання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Загальні положення господарського права			
Тема 1. Поняття господарської діяльності	Ознайомитися з основними засадами господарювання в Україні, видами господарської діяльності, напрямками і методами державної регуляторної політики	3	[1 – 3; 8; 59; 61; 77; 83; 91]
Тема 2. Поняття господарського права	Ознайомитися із предметом, методом господарського права та з системою господарського законодавства	4	[1; 2; 8; 59; 61; 77; 83; 115]
Тема 3. Господарські правовідносини	Опрацювати навчальний матеріал з питань об'єктів та суб'єктів господарських правовідносин	3	[1; 2; 8; 26; 59; 61; 77; 83; 91]
Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання	Ознайомитися із законодавчим визначенням правоздатності та дієздатності юридичних та фізичних осіб	3	[3; 6; 17; 30; 61; 66; 75; 77; 89]
Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації	Ознайомитися з положеннями основних нормативно-правових актів, що регламентують порядок державної реєстрації суб'єктів господарювання	3	[1; 21; 30; 63; 90; 94; 111]
Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської	Ознайомитися з положеннями основних нормативно-правових актів, що регламентують порядок ліцензування господарської діяльності	3	[7; 11; 32; 44; 123]

діяльності			
Тема 7. Правове регулювання патентування господарської діяльності	Ознайомитися з положеннями основних нормативно-правових актів, що регламентують порядок патентування господарської діяльності	3	[7; 33; 34; 36; 49; 84; 101]

Продовження табл. 5

1	2	3	4
Тема 8. Правове регулювання стандартизації та сертифікації	Ознайомитися з положеннями основних нормативно-правових актів, що регламентують порядок стандартизації та сертифікації	3	[20; 53; 54; 83]
Тема 9. Правове становище господарських товариств	Ознайомитися з нормативно-правовими актами, що регламентують правовий статус господарських товариств	3	[1; 3; 9; 17; 60; 73; 75; 77]
Тема 10. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу	Вивчити нормативно-правові акти з питань регламентації правового статусу підприємств та їх об'єднань	3	[1; 2; 42; 82; 106]
Тема 11. Правове становище підприємств та їх об'єднань	Вивчити нормативно-правові акти з питань регламентації правового статусу виробничих кооперативів	3	[1; 3; 9; 17; 60; 75; 77]
Тема 12. Загальна характеристика припинення господарської діяльності	Ознайомитися з основними положеннями Господарського кодексу України та Цивільного кодексу України з питань припинення господарської діяльності	2	[1 – 3; 14; 21; 117; 118; 120]
Тема 13. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством	Ознайомитися з основними положеннями Господарського кодексу України та Цивільного кодексу України з питань припинення господарської діяльності в результаті неспроможності та Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або	2	[1-3; 14; 117; 118; 120]

	визнання його банкрутом"		
Змістовний модуль 2. Основні напрями правового регулювання господарської діяльності в Україні			
Тема 14. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції	Ознайомитися з нормативно-правовими актами, що регламентують основні засади захисту економічної конкуренції в Україні	3	[1; 10; 37; 38; 64; 86; 92; 93; 114]

Продовження табл. 5

1	2	3	4
Тема 15. Правове регулювання ціноутворення	Ознайомитися з основними положеннями чинного законодавства про порядок встановлення цін в сфері господарювання	4	[1; 3; 15; 18; 35; 25; 52]
Тема 16. Правове забезпечення захисту прав споживачів	Ознайомитися з основними положеннями чинного законодавства про забезпечення прав споживачів	3	[1 – 3; 39; 60; 80; 83]
Тема 17. Загальна характеристика господарських зобов'язань	Ознайомитися з основними положеннями Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України, що регламентують питання зобов'язальних правовідносин	3	[1 – 3; 62; 83; 91]
Тема 18. Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування	Ознайомитися з основними положеннями Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України щодо договорів поставки, контрактації, енергопостачання, лізингу	3	[1 – 3; 60; 61; 83]
Тема 19. Особливості господарських договорів про виконання робіт	Ознайомитися з основними положеннями Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України щодо договорів підряду та побутового підряду	3	[1 – 3; 60; 61; 77; 83]

Тема 20. Особливості господарських договорів про надання послуг	Ознайомитися з основними положеннями Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України щодо договорів перевезення та агентського договору	3	[1 – 3; 60; 61; 77; 83]
Тема 21. Правове регулювання торговельної діяльності	Опрацювати чинне законодавство з питань порядку здійснення торговельної діяльності та відповідальності за порушення правил торговельної діяльності	3	[1-3; 77; 83]
Тема 22. Правове регулювання інвестиційної діяльності	Ознайомитися із основними положеннями чинного законодавства стосовно здійснення в Україні інвестиційної діяльності, визначитися із поняттям інноваційної діяльності	3	[1 – 3; 41; 74; 77; 83; 104]

Закінчення табл. 5

1	2	3	4
Тема 23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Ознайомитися із основними положеннями чинного законодавства стосовно здійснення зовнішньоекономічної діяльності, також правого режиму вільних економічних зон	3	[1 – 3; 40; 77]
Тема 24. Правові основи біржової діяльності в Україні	Ознайомитися з положеннями чинного законодавства відносно біржової діяльності в Україні	3	[1 – 3; 55; 58; 77; 83]
Тема 25. Правове регулювання ринку фінансових послуг	Ознайомитися із законодавчим закріпленням порядку надання фінансових послуг в Україні	2	[1 – 3; 56; 61; 77; 83]
Тема 26. Контроль за здійсненням господарської діяльності	Ознайомитися з основними положеннями нормативно-правових актів щодо контролю за здійсненням господарської діяльності	2	[1 – 4; 18; 20; 24; 76; 85]
Тема 27. Відповідальність	Ознайомитися з основними положеннями нормативно-правових	3	[1 – 4; 61; 77; 83]

у господарському праві	актів щодо відповідальності за правопорушення в сфері господарювання		
------------------------	--	--	--

7. Ситуаційні завдання для самостійної роботи

Актуальність та необхідність розв'язання ситуаційних завдань полягає в наданні студенту практичних навичок застосування знань, набутих під час вивчення лекційного матеріалу, проведення практичних занять та виконання самостійної роботи. Ситуаційні завдання максимально наближені до ситуацій, що можуть відбутися на практиці та дозволяють студентам не лише навчитися практичному застосуванню набутих знань, а й виявити прогалини в вивченні матеріалу.

Тема 1. Поняття господарської діяльності

Ситуаційне завдання № 1.

Державна податкова адміністрація м. Харків звернулася до ПрАТ "Харківський тракторний завод" з попередженням про притягнення до відповідальності у зв'язку з порушенням вимог чинного законодавства. На думку податківців, порушення законодавства полягало в недержанні ліцензії на послуги із перевезення працівників цього підприємства з роботи до дому автобусом, що був спеціально придбаний заводом з такою метою.

1. Чи мав право податковий орган здійснювати перевірку наявності ліцензії?

2. Чи потрібна ліцензія на здійснення подібних автотранспортних перевезень? (Чи є діяльність підприємства зі здійснення автотранспортних перевезень власних працівників господарською?)

Ситуаційне завдання 2.

На початку 2012 року до складу учасників товариства з обмеженою відповідальністю було введено нового учасника – громадянина Канади, який вніс інвестицію до його статутного фонду у розмірі 200 тис. доларів США. Зважаючи на суму інвестиції на зборах учасників цього громадянина було призначено

на посаду генерального директора товариства, хоча на території України він постійно не проживав, а займався налагодженням зв'язків з канадськими партнерами.

Державна служба зайнятості винесла постанову про накладення на товариство стягнення у вигляді штрафу, посилаючись на відсутність дозволу на працевлаштування іноземного громадянина в Україні. Товариство оскаржило постанову до господарського суду, посилаючись на Конституцію України, згідно зі ст. 43 якої "Кожен має право на працю, а держава гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності".

1. Якими нормативними актами регламентовано необхідність отримання дозволу на працевлаштування іноземного громадянина в Україні? На яких роботодавців поширюються ці положення?

2. Які санкції передбачено для роботодавців, які використовують працю іноземців без дозволу державної служби зайнятості?

3. Яке рішення має прийняти господарський суд?

Ситуаційне завдання 3.

Громадянин Чернов В. І. та Головка М. Т. домовились про те, що Чернов В. І. (будівельник за фахом) під час своєї літньої відпустки збудує камін на дачі у Головка М. Т. На вимогу Головка М. Т. між громадянами було укладено письмовий договір, який містив усі необхідні умови, в тому числі – строки, суму та порядок розрахунку. По закінченні робіт громадянин Чернов В. І., отримавши обумовлену договором грошову винагороду в розмірі 6 000 грн, сплатив певну суму податку на доходи фізичних осіб. Але після розгляду декларації про сукупний річний дохід його було оштрафовано за те, що він займався підприємницькою діяльністю без державної реєстрації.

1. Чи можна вважати діяльність Чернова В. І. з побудови каміну підприємництвом? Які кваліфікуючі ознаки підприємницької діяльності?

2. Які органи розглядають справи, пов'язані із порушенням порядку зайняття підприємницькою діяльністю?

Тема 2. Поняття господарського права

Ситуаційне завдання 1.

Складіть структурно-логічну схему нормативно-правових актів за їх юридичною силою, що відображає правове регулювання конкретного (будь-якого) виду господарської діяльності (банківська, зовнішньоекономічна діяльність, діяльність із надання фінансових послуг, у сфері телебачення і радіомовлення та ін.).

Ситуаційне завдання 2.

Складіть проект будь-якого локального нормативного акту (наприклад, статуту підприємства).

Ситуаційне завдання 3.

Нормативно-правовий акт Міністерства фінансів України був зареєстрований у Головному управлінні юстиції м. Києва.

Чи відповідає така реєстрація чинному законодавству?

Ситуаційне завдання 4.

Вкажіть усі умови при яких міжнародний нормативний акт буде мати юридичну силу на території України.

Тема 3. Господарські правовідносини

Ситуаційне завдання 1.

Громадянин Росії Петров І. І. здійснює безпосередню самостійну систематичну діяльність в Україні з надання посередницьких послуг з метою отримання прибутку. Чи є Петров І. І. суб'єктом господарювання?

Ситуаційне завдання 2.

До виконкому Харківської міської ради надійшли документи для державної реєстрації командитного товариства. Під час розгляду поданих документів державний реєстратор встановив, що одним з засновників даної юридичної особи виступає секретар-референт обласного суду, іншим є слідчий районної прокуратури. В число засновників входили і інші особи.

У державній реєстрації вказаного товариства було відмовлено на тій підставі, що чинне законодавство встановлює певні вимоги до правового статусу засновників командитного товариства, яким названі засновники не відповідають.

1. Чи є відмова органу, який здійснює реєстрацію, правомірною?

2. Які попередні дії мають вчинити вказані особи для заснування командитного товариства?

3. Вкажіть, які категорії фізичних осіб обмежені в праві на заняття підприємництвом. Які види діяльності можуть здійснювати такі особи?

Ситуаційне завдання 3.

ПАТ "АРТ-дизайн" вирішило на базі своєї філії створити дочірнє підприємство. Працівники філії звернулися із проханням прийняти їх до кола співзасновників цього дочірнього підприємства.

1. Визначити правове положення філії і дочірнього підприємства.

2. Чи є дочірнє підприємство юридичною особою?

3. Які форми дочірнього підприємства передбачені законодавством?

4. Вкажіть як співвідносяться поняття "залежне підприємство", "дочірнє підприємство" та "холдинг".

Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання

Ситуаційне завдання 1.

Смирнов А. В., який досягнув 16 років, працював за трудовим договором у приватній клініці свого батька "Здоров'ячко" та активно допомагав йому у веденні справ. Після смерті батька, будучи

прямим спадкоємцем майна, Смирнов А. В. вирішив продовжувати бізнес батька, пов'язаний із здійсненням медичної практики.

1. Чи може Смирнов А. В. продовжувати підприємницьку діяльність батька на тій основі, що у спадок йому перейшло все майно клініки?

2. Чи потрібно внести які-небудь зміни у засновницькі документи?

Ситуаційне завдання 2.

Пенсіонер Грішко В. Ф., отримуючи пенсію у розмірі, недостатньому для проживання, за невелику плату ремонтував автомобілі.

Окрім цього у вільний час Грішко В. Ф. періодично підробляв, надаючи послуги сантехніка. Для кваліфікованого надання зазначених послуг він закінчив курси, про що мав відповідні свідоцтва.

Через свій похилий вік – 72 роки та нерегулярність надання зазначених послуг, Грішко В. Ф. не вважає за потрібне легалізувати свою діяльність.

1. Чи є Грішко В. Ф. суб'єктом підприємницької діяльності?

2. Чи існує потреба у легалізації надання зазначених послуг?

3. Чи існують вікові обмеження для заняття підприємництвом?

4. У якому разі діяльність Грішка В. Ф. можна розглядати як законну?

Ситуаційне завдання 3.

Начальника Департаменту оподаткування доходів фізичних осіб Київської районної податкової інспекції у м. Харків п. Опришко П. С. було обвинувачено у корупції і притягнуто до відповідальності за заняття підприємницькою діяльністю. Під час перевірки було з'ясовано, що ця особа була учасником ТОВ "Альфа". Працівник податкової служби заперечував це звинувачення, посилаючись на те, що він як фізична особа, заснувавши ТОВ "Альфа", не є підприємцем. Підприємницькою

діяльністю, на його думку, займався не він, а засноване за його участю ТОВ "Альфа".

Які особи не можуть займатися підприємницькою діяльністю? Якими нормативними актами це визначається?

1. Чи заслуговують на увагу доводи Опришко П.С.?

2. Чи змінилася б ситуація, якби зазначена особа була учасником не товариства з обмеженою відповідальністю, а:

- акціонерного товариства;
- повного товариства?

Ситуаційне завдання 4.

Ухвалою господарського суду Харківської області залишено без розгляду позовну заяву ТОВ "Агротехсервіс" до філії "Харківтрансгаз" Богодухівського нафтогазпромислу про стягнення заборгованості за поставлену продукцію. Суд мотивував своє рішення тим, що Положення про філію Богодухівського нафтогазпромислу не містить даних про те, що останній має права юридичної особи.

1. Чи законна ухвала господарського суду?
2. Які ознаки юридичної особи?
3. Що є підставою для представництва в господарському суді?

Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації

Ситуаційне завдання 1.

ПАТ "Нафтогаз", зареєстроване у Київському районі м. Харкова, через зміну місцезнаходження, зафіксованого в статуті, подало до реєструючого органу (Київського райвиконкому) документи для перереєстрації. Райвиконком відмовив ПАТ "Нафтогаз" у перереєстрації, мотивуючи це тим, що у зв'язку із змінами законодавства такі дії тепер не належать до його компетенції, і, в загалі, процедура перереєстрації не передбачена чинним законодавством.

1. Чи є правомірною відмова реєструючого органу?
2. Які дії має вчинити ПАТ "Нафтогаз"?

Ситуаційне завдання 2.

Громадянин Криниченко П. П., сплатив у встановленому розмірі внесок за державну реєстрацію і, збираючись проводити підприємницьку діяльність без створення юридичної особи, подав до органу держреєстрації такі документи: реєстраційну картку; 3 фотографії; копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номеру як платника податків; документ, що підтверджує внесення плати за державну реєстрацію; своє рішення про намір здійснювати підприємницьку діяльність із підписом усіх членів сім'ї; ксерокопію свідоцтва про шлюб; ксерокопію свідоцтва про народження дитини.

Чи є у державного реєстратора підстави для відмови Криниченку П. П. у державній реєстрації?

Ситуаційне завдання 3.

ТОВ "Веселка" отримало листа, в якому вказувалося, що на підставі розпорядження Харківської обласної держадміністрації "Про додаткові заходи щодо покращення обліку юридичних осіб області" № 162-03 від 14.08.2009 р., товариство для подальшого здійснення господарської діяльності повинно пройти так звану "паспортизацію". Для цього необхідно заповнити надіслану анкету, надати оригінали установчих документів та сплатити 100 грн на рахунок відділення Державно-громадського фонду боротьби зі злочинністю № 1243368912.

Після цього, як було вказано в листі, ТОВ "Веселка" отримає Свідоцтво про проходження паспортизації юридичної особи та матиме можливість продовжувати свою діяльність.

1. Яким чином здійснюється легалізація підприємницької діяльності?
2. Який документ необхідно отримати особі для легального здійснення підприємницької діяльності?
3. Чи є правомірними вимоги, що вказані у листі?

Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності

Ситуаційне завдання 1.

У 2006 році під час перевірки діяльності ПП "Об'єktiv", що здійснювало оптовий продаж фотоапаратів, плівок та інших фотоматеріалів, податковий інспектор виявив, що зазначена діяльність здійснювалася без ліцензії на оптову торгівлю непродовольчими товарами. Згодом податкова інспекція подала позов до господарського суду про визнання всіх укладених ПП "Об'єktiv" угод недійсними і стягнення в доход держави коштів, одержаних ним за цими угодами.

1. Чи мають право органи податкової служби перевіряти наявність ліцензії та подавати позови до підприємств про визнання укладених без наявності ліцензій договорів недійсними?

2. Чи правомірні вимоги податкової служби про необхідність отримання ліцензії на оптову торгівлю фотоапаратами та відповідними матеріалами?

3. Яке рішення має прийняти господарський суд?

Ситуаційне завдання 2.

Будівельно-монтажне управління є генеральним підрядником і працює на підставі договору субпідряду з будівельною організацією, безпосередньо не виконує вишукувальні, проектні роботи для будівництва.

Чи має право БМУ здійснювати діяльність без ліцензії?

Ситуаційне завдання 3.

Суб'єкт підприємницької діяльності – фізична особа Орлов С. В., маючи відповідний фах, уклав договір із ВАТ "Будпром" на розробку проектної документації на об'єкт, який мав бути збудований ВАТ "Будпром". Податкова інспекція подала позов про визнання договору недійсним, мотивуючи це тим, що у Орлова С. В. немає ліцензії на зайняття будівельною діяльністю, в тому числі на виконання проектних робіт для будівництва. Крім того, у позові ДПА просила стягти з Орлова С. В. всі кошти, що були отримані ним за договором, в доход держави. ВАТ "Будпром" проти позову заперечувало, посилаючись на те, що договір має бути визнаний недійсним на підставі ст. 227 Цивільного кодексу України. Тому ВАТ "Будпром" мають бути повернені на підставі ст. 216 ЦКУ всі кошти, отримані п. Орловим С. В. за недійсною угодою та ще й відшкодовано моральну шкоду.

1. Який порядок отримання ліцензії на здійснення господарської діяльності? Чи підлягає ліцензуванню будівельна діяльність, якою займався Орлов С.В.?

2. Які правові наслідки настають у разі укладення угоди в межах господарської діяльності, що потребує ліцензування, без наявності ліцензії?

3. Яке рішення має прийняти господарський суд?

Тема 7. Правове регулювання патентування господарської діяльності

Ситуаційне завдання 1.

Підприємство здійснює роздрібну торгівлю промисловими товарами у магазині, а у вихідні дні – на ринку.

1. Чи достатньо для цього придбавати один торговий патент для магазину, чи потрібен ще й патент для торгівлі на ринку?

2. Чи може підприємство придбати короткотерміновий торговий патент для торгівлі на ринку у вихідні дні?

Ситуаційне завдання 2.

Рішенням районної податкової інспекції на ТОВ "Ювелір-Сервіс", якому належав будинок із розташованими у ньому магазином і майстернею, було накладено штрафні санкції за здійснення торговельної діяльності без патенту. Підприємство звернулося до суду із позовом про визнання недійсним рішення податкового органу. Представники підприємства вважали, що звинувачення ДПІ у відсутності торгового патенту на магазин, який розташований в одному приміщенні із майстернею, є безпідставним, адже магазин і майстерня знаходяться в одному будинку, належать одному суб'єкту підприємницької діяльності, який вже отримав торговий патент на надання побутових послуг. Податківці позов не визнали, посилаючись на те, то для здійснення торговельної діяльності в магазині та

майстерні, які займають два окремих приміщення (мають два окремих входи) і займають дві зали у різних частинах однієї будівлі, слід придбати два торгових патенти: окремо для магазину і для майстерні для надання побутових послуг.

1. Яка підприємницька діяльність підлягає патентуванню?

2. Чи можна вважати магазин і майстерню структурними підрозділами? Чи має це правове значення?

3. Яке рішення має прийняти суд?

Ситуаційне завдання 3.

Товариство з обмеженою відповідальністю здійснює оптову торгівлю паркетом. Фізичні особи-покупці провадять розрахунки через банківські установи.

Чи підлягає така діяльність патентуванню?

Ситуаційне завдання 4.

ЗАТ "Будинок побуту "Ремсервіс" перейшло на спрощену систему оподаткування за єдиним 6 % податком. Під час чергової перевірки працівники податкової інспекції оштрафували ЗАТ "Будинок побуту "Ремсервіс" за відсутність торгового патенту на надання побутових послуг. ЗАТ "Будинок побуту "Ремсервіс" звернулося до господарського суду.

1. Чи підпадає діяльність ЗАТ "Будинок побуту "Ремсервіс" під сферу патентування? Які послуги відносяться до побутових?

2. Які штрафні санкції передбачені законодавством за здійснення діяльності без патенту?

3. Яке рішення має прийняти господарський суд?

Тема 8. Правове регулювання стандартизації та сертифікації

Ситуаційне завдання 1.

Порівняти та проаналізувати систему здійснення обов'язкової та добровільної сертифікації в діяльності господарюючих суб'єктів.

Ситуаційне завдання 2.

Провести порівняльний аналіз здійснення сертифікації вітчизняної та імпоротної продукції.

Ситуаційне завдання 3.

Зробити порівняльний аналіз та визначити переваги та недоліки обов'язкової та добровільної сертифікації

Ситуаційне завдання 4.

Міністерство юстиції України відмовило в державній реєстрації нормативного акта Міністерства промислової політики України, яким було затверджено галузевий стандарт, мотивуючи свою відмову тим, що до компетенції міністерства не входить затвердження галузевих стандартів.

1. Чи правомірні дії Міністерства юстиції?
2. З посиланням на законодавство України визначте функції міністерств як центральних органів виконавчої влади.

Тема 9. Правове становище господарських товариств

Ситуаційне завдання 1.

Дві особи – юридична та фізична – уклали установчий договір про заснування публічного акціонерного товариства і здійснили необхідні для проведення підписки на акції дії: зареєстрували в Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку інформацію про підписку на акції, опублікували відповідне оголошення про проведення підписки і провели останню. Однак після закінчення строку підписки виявилось, що підпискою покрито лише 57 % запропонованих акцій.

1. Які наслідки таких результатів підписки?
2. Чи можна продовжити термін підписки?

Ситуаційне завдання 2.

Акціонер ПрАТ "Ольвія" продав приналежні йому акції своєму приятелю. Засновники цього товариства звернулися в суд з позовом про визнання недійсним договору купівлі-продажу цих акцій на тій підставі, що установчим договором про заснування товариства була передбачена заборона на відчуження акцій товариства третім особам без згоди самого товариства і його акціонерів, що мали переважне право на придбання акцій товариства, що відчужуються.

Яке рішення повинен винести суд?

Ситуаційне завдання 3.

Позачерговими зборами ВАТ "Вторчермет", скликаним з ініціативи наглядової ради, було прийнято кілька рішень, відповідно до яких наглядовій раді делегується право призначати склад правління, а правлінню – приймати рішення про створення філій, представництв і дочірніх підприємств товариства. Чи є ці рішення правомірними? Розкрити компетенцію загальних зборів.

Ситуаційне завдання 4.

Командитне товариство, що складається з одного повного учасника і чотирьох вкладників, що мають рівні частки, сукупний обсяг яких знаходиться на гранично припустимому рівні, визнано банкрутом. Ліквідаційна комісія виявила, що борги товариства на 200 тис. грн перевищують його майнову базу, навіть після вживання заходів по стягненню дебіторської заборгованості. При цьому виявилось, що вкладники тільки лише на 25 % оплатили свої вклади в статутний фонд, розмір якого відповідно до установчого договору складає 480 тис. грн. Якою буде участь кожного з учасників у покритті заборгованості товариства?

Тема 10. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу

Ситуаційне завдання 1.

Дві особи: Іванов І. І. – неповнолітня фізична особа у віці 16 років, Коритько С. С. – пенсіонер прийняли рішення про створення

виробничого кооперативу і звернулися до органу державної реєстрації, надавши всі необхідні документи.

Чи є у органа державної реєстрації підстави для відмови у здійсненні державної реєстрації?

Ситуаційне завдання 2.

Під час установчих зборів, на яких усіма 65 членами одностайно було прийнято рішення про створення виробничого кооперативу "Аква-Віта", постало питання про доцільність формування спостережної ради кооперативу. Більшість засновників висловлювалося за створення спостережної ради.

1. Як має бути вирішено це питання?
2. Як спостережна рада виробничого кооперативу співвідноситься з ревізійною комісією щодо виконуваних функцій та компетенції?

Ситуаційне завдання 3.

Члени виробничого кооперативу "Скайд" у кількості, що перевищує чверть від загальної кількості членів, поставили перед правлінням кооперативу вимогу про скликання позачергових загальних зборів членів кооперативу. Правління відмовилося організувати позачергові збори, мотивуючи це тим, що незабаром (через 2 місяці) мають відбутися чергові загальні збори членів кооперативу.

1. Чи є відмова правління кооперативу правомірною?
2. Що можуть вчинити члени виробничого кооперативу, які ініціювали позачергові загальні збори?
3. За яких умов загальні збори членів кооперативу є правомочними у вирішенні питань?
4. Яким чином відбувається прийняття рішень загальними зборами членів виробничого кооперативу?

Тема 11. Правове становище підприємств та їх об'єднань

Ситуаційне завдання 1.

ТОВ "Форсаж" відповідно до укладеного з казенним підприємством договору отримало в оренду цілісний майновий комплекс. За позовом прокурора договір оренди рішенням господарського суду був визнаний недійсним.

Чи є рішення господарського суду правомірним?

Ситуаційне завдання 2.

Директор державного машинобудівного підприємства через скрутне фінансове становище підприємства вирішив реалізувати частину майна, в тому числі й заводський клуб, чотири верстати, вантажний автомобіль, дві тони металопрокату.

1. Який порядок реалізації майна державного підприємства?
2. Чим майнові права державного підприємства відрізняються від аналогічних прав підприємств інших форм власності?

Ситуаційне завдання 3.

Промислові підприємства, страхова компанія и банк виступили ініціаторами створення ПФГ, уклавши між собою Генеральну угоду по сумісну діяльність по виробництву кінцевої продукції ПФГ. Відповідно до цієї угоди обов'язки головного підприємства, яке повинно діяти від імені ПФГ, поклалися на банк. Ініціатори створення ПФГ звернулися до Міністерства економіки України і очікували на рішення про створення ПФГ.

1. Дати правовий аналіз ситуації, що виникла.
2. Які основні відмінності ПФГ від інших господарських об'єднань?

Ситуаційне завдання 4.

Головне підприємство й учасники ПФГ уклали Генеральний угоду про сумісну діяльність, згідно з умовами якого кожний з учасників втрачає статус юридичної особи, а також незалежність у здійсненні господарської діяльності. Крім того, ця угода регулювала питання назви ПФГ, кінцевої продукції ПФГ, терміну дії.

Чи є правомірним укладення такої угоди?

Тема 12. Загальна характеристика припинення господарської діяльності

Ситуаційне завдання 1.

ТОВ "Вега" протягом року торгувало пестицидами – регуляторами росту рослин, не придбавши при цьому ліцензії на здійснення цього виду діяльності. Податкова інспекція подала позов про ліквідацію товариства. Товариство проти позову заперечувало, посилаючись на те, що торгівля без ліцензії не може бути підставою для ліквідації товариства.

1. Які підстави передбачено законодавством для ліквідації господарських товариств? Чи може бути торгівля без ліцензії підставою для ліквідації товариства?
2. Чи мав право податковий орган подавати подібний позов?
3. Яке рішення має прийняти суд?

Ситуаційне завдання 2.

Товариство з додатковою відповідальністю в результаті невдалої операції з кредитом, отриманим в одному з комерційних банків, мало заборгованість перед кредиторами у розмірі 120 тис. грн, а податкових зобов'язань – на 45 тис. грн. Передбачаючи фінансовий крах, учасники ТДВ вирішили ліквідувати товариство. Порадившись з юристом, на загальних зборах вони прийняли рішення про вихід з ТДВ усіх учасників одночасно і викуп їх часток товариством. Оформивши при цьому відповідний протокол і затвердивши зміни до установчих документів, вони подали останні до районної держадміністрації для реєстрації змін. Але у цьому їм було відмовлено на підставі ст. 30 та п.2 ч.1 ст. 27 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців".

1. Який порядок ліквідації господарського товариства?
2. Чи можна "позбавитися" підприємства без його ліквідації шляхом одночасного виходу всіх учасників?

Ситуаційне завдання 3.

За рішенням засновників ЗАТ "Рега-нова" було створено і зареєстровано дочірнє підприємство "Прима". За його статутом підприємство було утворене шляхом виділення частки майна і фінансів з основних і оборотних фондів материнського підприємства. У статуті також містилося положення про те, що дочірнє підприємство не відповідає своїм майном за боргами засновника, а засновник не відповідає за боргами дочірнього підприємства. Пізніше материнське підприємство ЗАТ "Рега-нова" було в установленому порядку визнано банкрутом і ліквідовано. У зв'язку із цим прокуратурою було ініційовано судовий розгляд питання про визнання недійсною вищезазначеної частини статуту дочірнього підприємства, що виключала взаємну відповідальність за боргами та зобов'язаннями засновника та дочірнього підприємства.

1. Хто є власником майна, що передається засновником юридичної особі в статутний фонд останньої?
2. Чи відповідає юридична особа за боргами засновника?
3. Які правові наслідки має виокремлення з підприємства одного або кількох нових підприємств? Чи несуть в такому разі підприємства відповідальність за боргами засновника?
4. Яке рішення має прийняти суд?
5. Чи можуть кредитори материнського підприємства вимагати задоволення своїх вимог з майна дочірнього підприємства?

Тема 13. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством

Ситуаційне завдання 1.

ВАТ "Джерело" звернулося до господарського суду із заявою про визнання ТОВ "Мрія" банкрутом, оскільки згідно з актом звірки проведених розрахунків заборгованість останнього в розмірі 38 тис. грн не була сплачена протягом трьох місяців.

1. Яку ухвалу має винести господарський суд?
2. Які умови встановлені для порушення провадження у справі про банкрутство? Обґрунтуйте свою відповідь.

Ситуаційне завдання 2.

Ухвалою господарського суду розпорядником майна ЗАТ "Промінь" було призначено Шаніна В. С., який, окрім втручання в оперативно-господарську діяльність, припинив повноваження керівника ЗАТ.

1. Чи має право розпорядник майна вчинювати такі дії?
2. Якими правами наділений розпорядник майна?
3. У яких випадках можливо припинити повноваження керівника боржника?

Ситуаційне завдання 3.

Задовольняючи вимоги кредиторів відповідно до реєстру вимог кредиторів, боржник розраховувався з останніми вибірково, за своїм власним розсудом.

1. Чи має право боржник при проведенні процедури розпорядження майном задовольняти вимоги кредиторів?
2. Чи встановлена календарна черговість на задоволення вимог кредиторів?
3. Чи є умови задоволення боржником вимог кредиторів? Обґрунтуйте свою відповідь, посилаючись на відповідні положення чинного законодавства України.

Ситуаційне завдання 4.

Керуючий санацією через два місяці після винесення ухвали про санацію боржника подав комітету кредиторів план санації боржника. Після ознайомлення з планом санації, комітет кредиторів подав його керуючому санацією, щоб останній цей план затвердив.

Посилаючись на відповідні положення чинного законодавства України, дайте відповідь на наступні запитання:

1. Хто вправі схвалювати план санації боржника?
2. Хто затверджує план санації боржника?
3. Які правові наслідки затвердження плану санації боржника?

Ситуаційне завдання 5.

Керівник ТОВ "Злата" Сидорчук А. К. після прийняття господарським судом постанови про визнання ТОВ "Злата" банкрутом був позбавлений повноважень щодо управління товариством та звільнений у зв'язку з банкрутством підприємства. Вважаючи такі дії

незаконними, Сидорчук А. К. звернувся з позовом до суду про поновлення на роботі.

Чи підлягають задоволенню позовні вимоги Сидорчука А. К.? Обґрунтуйте відповідь, посилаючись на відповідні положення чинного законодавства України.

Тема 14. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції

Ситуаційне завдання 1.

Голова обласної адміністрації своїм розпорядженням установив плату за право торгівлі на ввезену через межі області кондитерську продукцію в розмірі 40 % від валових доходів і одночасно надав пільги обласній кондитерській фабриці.

1. Чи порушив при цьому голова адміністрації антимонопольне законодавство? Якщо так, то які повинні бути правові наслідки такого порушення?
2. Який орган і в якому порядку має право реагувати на ці порушення?

Ситуаційне завдання 2.

На спільній нараді керівників борошномельних підприємств і реалізаційних баз, що працюють на той самий ринок області, було вирішено:

- 1) прикріпити реалізаційні бази до конкретних постачальників продукції;
- 2) розірвати прямі договори борошномельних підприємств із хлібозаводами і забезпечувати їх борошном винятково через реалізаційні бази;
- 3) припинити закупівлю борошна "зі сторони".
 1. Дайте правову оцінку приведеним вище фактам, з огляду на те, що частка борошномельних підприємств і баз на відповідних товарних ринках складає 75 %.
 2. Як зміниться Ваше рішення, якщо їхня частка складе 30 % або угоди, досягнуті на нараді, будуть мати істотний і позитивний економічний ефект?

Ситуаційне завдання 3.

Єдиний в Шевченківському районі м'ясокомбінат встановив для постачальників м'яса ціни, в півтора рази нижчі, ніж в сусідніх районах та областях. Розташовані поблизу м'ясокомбінату постачальники, не маючи можливості відвозити м'ясо на інші комбінати через значну відстань і відсутність у них відповідного транспорту, змушені були здавати м'ясо за цими цінами. Однак група фермерів, не погоджуючись із втратами від продажу м'яса за необґрунтовано низькими, як на їх думку, цінами, звернулася зі скаргою на дії Шевченківського м'ясокомбінату до Антимонопольного комітету України.

1. Чи є в діях м'ясокомбінату ознаки господарського правопорушення?

2. Чи є скарга фермерів правомірною?

Ситуаційне завдання 4.

ВАТ "Вугілля", яке займає монопольне становище на ринку постачання вугілля, при укладенні договору на постачання вугілля зобов'язувало споживачів своєї продукції поряд з вугіллям придбавати розроблений ним проект ефективного використання вугілля, що знаходило своє відображення у зазначеному вище договорі.

1. Якій правовій кваліфікації підлягають дії ВАТ "Вугілля"?

2. Чи встановлена юридична відповідальність за такі дії?

Тема 15. Правове регулювання ціноутворення

Ситуаційне завдання 1.

Розрахуйте митну вартість товару, якщо:

а) ціна товару, що вказана у зовнішньоекономічному контракті, 500 000 ум. од.;

б) товар реалізується у вагонах на станції Маріуполь;

в) вартість розвантажування вагонів дорівнює 4 000 ум. од.;

завантаження на судно "Генерал", що слідує до Стамбулу – 4 500 ум.од.

г) перевезення товару до Стамбулу – 5 000 ум. од.

Ситуаційне завдання 2.

Облдержадміністрація у м. Харкові вирішила підвищити тарифи на теплову енергію (послуги тепlopостачання) для всіх груп споживачів, що

відпускається енергопостачальними організаціями і підприємствами незалежно від форм власності. Чи правомірні дії облдержадміністрації?

Ситуаційне завдання 3.

ТОВ "Агрохліб" займається переробкою зерна, випіканням та реалізацією хліба. На млині сталася аварія, у результаті чого перестав працювати борошномельний механізм і його довелося ремонтувати. Директор дав розпорядження включити до вартості хліба витрати на ремонт борошномельного механізму.

Чи правильно вчинив директор? Обґрунтуйте відповідь.

Ситуаційне завдання 4.

ТОВ "Малятко" отримало виручку від реалізованої продукції дитячого харчування власного виробництва 18 000 грн, куди було включено витрати на ремонт цеху по виробництву молочних сумішей – 6 000 грн. При перевірці це було виявлено.

1. Які наслідки цього вчинку?
2. Визначте необґрунтовано отриману виручку та суму штрафу.

Ситуаційне завдання 5.

Південна залізниця мотивуючись тим, що буде покращувати умови перевезення пасажирів підвищила тарифи на перевезення у приміських електричках.

Чи правомірні дії Південної залізниці? Обґрунтуйте відповідь.

Тема 16. Захист прав споживачів

Ситуаційне завдання 1.

Скласти договір про надання послуг, відповідно до вимог чинного законодавства та зробити його правовий аналіз.

Ситуаційне завдання 2.

Скласти претензію про усунення недоліків товару та обґрунтувати її правові наслідки.

Ситуаційне завдання 3.

Громадянка Іванова Г. В. придбала в крамниці м. Суми праску за ціною 250 грн, яка виявилась при її застосуванні неналежної якості. Іванова звернулась до крамниці з вимогою обміняти неякісний товар на такий, що відповідає якості, але продавець у грубій формі відмовив їй, пославшись на неможливість здійснення вимоги.

1. У чому полягає порушення прав громадянки Іванової Г. В.?
2. Скласти позовну заяву до суду.
3. Обґрунтувати можливе рішення суду.

Тема 17. Загальна характеристика господарських зобов'язань

Ситуаційне завдання 1.

ТОВ "Лекс" і ТОВ "Арфа" підписали договір купівлі-продажу автомобіля, у тексті якого залишився неузгодженим предмет. Незважаючи на це, ТОВ "Лекс" передало автомобіль у власність ТОВ "Арфа" по акту прийому-передачі, підписаному уповноваженими представниками сторін.

За умовами договору гроші, що належить сплатити за автомобіль, ТОВ "Арфа" перелічує на розрахунковий рахунок продавця після закінчення трьох місяців з моменту підписання акта приймання автомобіля.

Прошло чотири місяці. ТОВ "Лекс" не отримало від покупця гроші і звернулося до суду, зажадавши стягнути з ТОВ "Арфа" суму вартості автомобіля, відсотки за користування чужими коштами і неустойку за прострочення платежу.

Суд кваліфікував угоду купівлі-продажу автомобіля нікчемною, застосував реституцію і зобов'язав ТОВ "Арфа" повернути автомобіль власнику.

1. Визначте, як закон кваліфікує неузгодженість істотних умов договору, і відповісти, чи може це приводити до недійсності угод. При позитивній відповіді назвіть норми конкретних статей. При негативному, - поясніть, чому.
2. Назвіть підстави для застосування реституції і дайте відповідь, чи мали вони місце в наведеній ситуації.

Ситуаційне завдання 2.

ЗАТ "Пегас" і ТОВ "Бухта" уклали договір. Від імені ТОВ діяв генеральний директор Попов І. П., підтвердивши свої повноваження наказом про призначення на посаду та Статутом.

Згодом виявилось, що для ЗАТ "Пегас" укладена угода є значною, а дії генерального директора не схвалені загальними зборами акціонерів, незважаючи на те, що Статут товариства, на підставі якого діяв Попов, містить положення про необхідності такого схвалення.

1. Дайте поняття значної угоди і вкажіть правові підстави для її визначення.
2. Назвіть фактичні підстави недійсності угоди, зробленої сторонами приведеної ситуації.
3. Визначте правові підстави недійсності угоди і терміни, протягом яких може бути задоволена вимога, пов'язана з недійсністю угоди.

Ситуаційне завдання 3.

ТОВ "Крит" поставило цукровий пісок на адресу роздрібного торговця ПП Балабанова В. І. Відповідно до договору поставки покупець зобов'язаний оплатити товар протягом трьох днів з моменту його одержання. ПП Балабанов товар не оплатив і через два місяці одержав від ТОВ "Крит" претензію, у якій Товариство вимагало перерахувати суму вартості товару, відсотки за користування чужими коштами, неустойку за прострочення платежу і відшкодувати збитки, заподіяні тим, що, одержавши товар, ПП Балабанов два місяці його не оплачував, і користувався тими грошми, що повинний був перерахувати ТОВ "Крит", і тими, котрі одержав від реалізації товару своїм покупцям.

У відповідь на отриману претензію ПП Балабанов оплатив вартість отриманого товару і повідомив ТОВ "Крит", що його вимоги в частині відсотків за користування чужими коштами, неустойки і збитків необґрунтовані, оскільки в договорі нічого не сказано про те, що у випадку затримки платежу за товар ПП Балабанов має перераховувати на адресу постачальника відсотки за користування чужими коштами, неустойку за прострочення платежу і відшкодувати збитки Товариства. Крім того, ПП Балабанов думає, що перш ніж вимагати відсотки і

неустойку, ТОВ "Крит" має довести, що, по-перше, дії ПП заподіяли Товариству збитки, і по-друге, ці збитки є істотними.

1. Дайте визначення неустойки і вкажіть, які функції вона виконує в сфері цивільно-правового регулювання суспільних відносин.

2. Назвіть види неустойки в залежності від основ її встановлення і визначте, про який вид неустойки мова йде в наведеній ситуації. Укажіть, чи маються в Товариства підстави для пред'явлення вимоги про неустойку.

3. Визначте, як співвідносяться неустойка і збитки, неустойка і відсотки за користування чужими коштами. Дайте відповідь, що підлягає стягненню в наведеній ситуації.

Ситуаційне завдання 4.

ТОВ "Карамель" направило ТОВ "Солодко" лист, яким просило не пізніше 20 жовтня поточного року поставити у свою адресу 200 тонн цукрового піску. ТОВ "Солодко" відвантажило замовлену кількість цукрового піску 15 жовтня за відвантажувальними реквізитами ТОВ "Карамель", повідомленим у листі.

Одержавши цукровий пісок, ТОВ "Карамель" відмовилося від прийняття товару, указавши, що слідом за листом із проханням про відвантаження піску, подана телеграма про відмову від поставки в зв'язку з тим, що пісок вже отриманий від іншого постачальника. Пізніше з'ясувалося, що подана телеграма ТОВ "Солодко" не отримана, оскільки секретар ТОВ "Карамель" указала неправильну адресу.

1. Дайте поняття оферти. Складіть лист і телеграму від імені ТОВ "Карамель".

2. Вирішите, укладений чи ні договір про поставку цукрового піску. При позитивній відповіді вкажіть момент укладання договору; при негативному, поясніть, чому.

3. Чи має значення для наведеної ситуації дата одержання товару, і чи буде відрізнятися правове регулювання відносин сторін у випадках одержання товару:

1) 19 жовтня; 2) 25 жовтня.

Ситуаційне завдання 5.

ТОВ "Білий папуга" і ЗАТ "Синій кіт" уклали попередній договір, у якому визначили, що основний договір вони укладуть протягом дев'яти

місяців із дня укладання попереднього. Погоджуючи зміст попереднього договору, сторони обговорили, але не відбили в тексті угоди ряд умов, по яких не знайшли єдиного безперечного варіанта і вирішили остаточно домовитися при укладанні основного договору.

Через півроку сторони вирішили продовжити роботу з оформлення договору, але укладання основного договору затягувалося. За місяць до закінчення терміну дії попереднього договору ТОВ "Білий папуга" звернулося до господарського суду з позовом до ЗАТ "Синій кіт" про спонукання до укладання основного договору.

1. Дайте визначення попереднього й основного договорів і вкажіть, про що повинні домовитися сторони відносин при укладанні попереднього договору.
2. Визначте характер і правові наслідки дій учасників наведеної ситуації по укладанню попереднього договору.
3. Дайте відповідь, чи маються правові підстави для спонукання до укладання основного договору в наведеній ситуації.

Тема 18. Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування

Ситуаційне завдання 1.

ВАТ "Залізобетон" 03.02.2004 р. уклало договір з ТОВ "Будсервіс" на поставку щомісячно до 03.02.2005 р. бетонних конструкцій для будівництва двох дев'ятиповерхових будинків.

Згідно з вимогами стандартів № 051741 і № 08175, як було обумовлено в договорі, конструкції мають бути виготовлені з цементу міцністю 500 одиниць із застосуванням металевої арматури діаметром 8 мм. У зв'язку з тим, що ВАТ "Залізобетон" одержало від ВАТ "Цемент" цемент міцністю 300 одиниць, а арматуру діаметром 5 мм, воно виготовило конструкції із застосуванням цих компонентів і протягом двох місяців поставляло свою продукцію ТОВ "Будсервіс". Останнє неодноразово повідомляло про те, що конструкції не відповідають вимогам якості, але ВАТ продовжувало поставку саме такої продукції.

У травні 2004 р. ТОВ "Будсервіс" у письмовій формі повідомило постачальника про те, що договір поставки від 03.02.2004 р. воно вважає розірваним і вимагає відшкодування збитків у зв'язку з поставкою недоброякісної продукції на суму 300 000 грн. Постачальник отримав це

повідомлення 17.05.2004 р., але згоди на розірвання договору не дав і надіслав ТОВ претензію з зустрічними вимогами про виплату йому пені в розмірі 1 000 грн за несвоєчасну оплату поставленої продукції і шкоду, заподіяну у зв'язку з відмовою прийняти поставлену продукцію на суму 300 000 грн.

Які підстави та порядок розірвання договору поставки?

Ситуаційне завдання 2.

Відповідно до укладеного договору ТОВ "Люкс" було зобов'язано поставити 17 квітня редакції газети "Ранок" 20 комп'ютерів, за які редакція здійснила попередню оплату за ціною 2 000 грн за кожний комп'ютер. У договорі сторони передбачили, що за недопоставку сплачує редакції неустойку в розставлених товарів.

14 серпня редакція звернулася в господарський суд з позовом до ТОВ "Люкс" про стягнення з ТОВ усієї перерахованої суми, неустойки за недопоставку товарів і процентів за користування чужими грошовими коштами за період з 18 квітня по 14 серпня.

21 серпня комп'ютери були поставлені та прийняті редакцією. При розгляді спору в господарському суді ТОВ "Люкс" не визнало позовні вимоги, посилаючись на те, що свої зобов'язання воно виконало.

Чи є підстави для задоволення позовних вимог редакції газети "Ранок".

Ситуаційне завдання 3.

ВАТ "Єнакіївське річкове пароплавство" уклало договір оренди з ВАТ "МММ", згідно з яким ВАТ "МММ" зобов'язалося наступного дня після укладення договору передати ВАТ "Єнакіївське річкове пароплавство" в користування на строк 6 місяців за плату в розмірі 20 000 грн. на місяць кондиціонер промисловий потужністю не менш 2000 м³ повітря на годину виробництва Японії або Європейської країни, що був у користуванні не більш одного року. За несвоєчасне передання предмета оренди договором була встановлена неустойка в розмірі 10 000 грн. Кондиціонер ВАТ "МММ" не передало, і ВАТ "Єнакіївське річкове пароплавство" звернулося до суду з вимогою до ВАТ "МММ" про перелечу кондиціонера, відшкодування збитків за прострочення та стягнення обумовленої договором неустойки.

Вирішіть справу.

Ситуаційне завдання 4.

ТОВ "Мавка" уклало за участю банку АКІБ "Укркамчатбанк" і машинобудівельного заводу договір лізингу, за яким отримало в лізинг строком на 4 роки устаткування для лісопилки. Лісопилку було поставлено і змонтовано представниками заводу. Однак у процесі експлуатації неодноразово виявлялися виробничі дефекти лісопилки, що зробило її подальше використання вкрай не вигідним. ТОВ "Мавка" звернулося до заводу з вимогою замінити устаткування, однак завод відмовив, пояснивши, що в даний час устаткування для лісопилок він не виробляє і задовольнити вимоги не має можливості. Тоді ТОВ "Мавка" звернулося до банку з проханням розірвати договір лізингу. Банк, у свою чергу, також відмовив ТОВ "Мавка", вважаючи, що відповідальність за вибір постачальника і всі пов'язані з цим ризики повинен нести лізингоодержувач. При цьому банк заявив, що згоден розірвати договір, якщо йому будуть відшкодовані повна вартість устаткування для лісопилки і недержані доходи у вигляді платежів за користування лісопилкою. ТОВ "Мавка" така пропозиція не задовольнила, і воно звернулося в суд з позовом про розірвання договору лізингу.

Вирішіть справу.

Тема 19. Особливості господарських договорів про виконання робіт

Ситуаційне завдання 1.

ВАТ аптека "Здоров'я" запросило для оформлення свого торгового залу художника-дизайнера Савченка. Перед художником було поставлено завдання – оформити вітрини аптеки та її торгового залу для покращення його естетичного вигляду. Оформлення мало здійснюватися з матеріалів та за ескізами Савченка. Строк виконання замовлення становив один місяць. Керівник ВАТ звернувся до юрисконсульта з проханням підготувати відповідний проект договору.

1. Дайте правову кваліфікацію відносин між художником-дизайнером Савченком і ВАТ аптека "Здоров'я".
2. Складіть проект договору.

Ситуаційне завдання 2.

ТОВ "Альфа" (замовник) та ТОВ "Алекс Групп" (підрядник) уклали договір підряду на виконання робіт з поточного ремонту виробничих помешкань. ВАТ "Алекс Групп" виконало роботи, про що був належним чином складений та підписаний сторонами акт. Однак замовник своїх обов'язків з оплати підрядних робіт не виконав.

Протягом якого часу ВАТ "Алекс Групп" може звернутися до суду з позовом про стягненні суми заборгованості із замовника?

Ситуаційне завдання 3.

ТОВ "Кокос" (замовник) уклало договір підряду із ЗАТ "Стройінвест" (підрядник) на виготовлення турбокомпресора. У встановлений договором термін оплата замовником не була здійснена.

Чи має підрядник право притримувати виготовлений їм турбокомпресор до сплати замовником заборгованості за договором підряду?

Ситуаційне завдання 4.

Між ТОВ "Спецремонт" і ЗАТ "Колосок" був укладений договір підряду на ремонт приміщень. Після того як ТОВ "Спецремонт" виконало частину робіт, ЗАТ "Колосок" відмовилося від виконання договору й оплатило підряднику фактично виконані роботи. ТОВ "Спецремонт" звернулося з позовом до суду з вимогою оплатити всю роботу, тому що їм були понесені збитки в результаті неправомірної відмови замовника від договору підряду.

1. Чи мало право ЗАТ "Колосок" відмовитися від договору підряду?

2. Яке рішення повинен винести суд?

Тема 20. Особливості господарських договорів про надання послуг

Ситуаційне завдання 1

На адресу трикотажної фабрики залізницею надійшло дві партії товарів. У першій партії, що прибула на станцію призначення на 10 днів пізніше передбаченого триденного терміну доставки, вантаж виявився пошкодженим. У другій партії товару було виявлено недостачу. На

підставі комерційних актів, складених при одержанні вантажу, фабрика звернулася до суду і зажадала від залізниці відшкодування збитків і сплати штрафу за прострочення доставки вантажу в сумі 10 178 грн. У судовому засіданні було встановлено, що за перевезення кожної партії вантажу сплачено провізну плату в розмірі 516 грн.

У господарському суді представник залізниці пояснив, що така ситуація виникла у зв'язку з аварією потягу, який перевозив вантаж, тому залізниця має бути звільнена від відповідальності. Крім того, на його думку, слід врахувати, що позивач не подав претензії до залізниці про стягнення завданих збитків.

Чи підстави для задоволення вимог фабрики? Розгляньте доводи сторін.

Ситуаційне завдання 2.

З пункту А в пункт Б на адресу книжкової фабрики залізницею відправлено 5 вагонів паперу. При цьому виявилось, що під час транспортування вантаж одного з вагонів було частково пошкоджено внаслідок непереборної сили. На підставі комерційних актів, складених при одержанні вантажу, фабрика звернулася до суду і зажадала від залізниці відшкодування збитків і сплати штрафу за пошкодження.

Яке рішення повинен винести суд?

Ситуаційне завдання 3.

9 вересня 2005 року вантажовідправником "Х" зі станції Борки Південної залізниці на адресу вантажоодержувача було відвантажено бензин А-95 вагою 89 000 кг. На шляху перевезення цистерна, в якій було відвантажено бензин, з технічних причин була замінена на іншу (з іншим номером) з пломбами, що підтверджено актами загальної форми від

15 вересня 2005 року при перевірці та видачі вантажу на станції Костянтинівна за накладною встановлено нестачу бензину А-95 у кількості 15 000 кг. При цьому номер пломби на цистерні не відповідав номеру, зазначеному у залізничній накладній, оскільки замість зазначеного фактично цистерна була опломбована за іншим номером. Недостачу бензину та невідповідність номеру пломби було затверджено комерційним актом від 20 вересня 2005 року.

Вантажоодержувач надіслав перевізнику претензію, в якій запропонував перерахувати суму нестачі за пальне. Перевізник претензією відхилив, посилаючись на ст. 111 Статуту залізниць і мотивуючи відмову тим, що вантаж прибув у справній цистерні та під неушкодженими пломбами. Вантажоодержувач звернувся до господарського суду із позовом про стягнення суми нестачі вантажу, посилаючись на наявність вини перевізника та обґрунтувавши свої вимоги ст. 113-114 Статуту залізниць.

Як вирішити цю справу?

Ситуаційне завдання 4.

За залізничною накладною на адресу ВАТ "Дніпропаливо" шахтою було відвантажено 70 т вугілля. На проміжній станції "Павлоград" при прийманні вагону було помічено неправомірне завантаження вагону вугіллям, заглиблення в середині вагону. При перевірці маси вантажу була виявлена нестача 3 т вугілля на суму 800 грн, про що був складений комерційний акт від 13 жовтня 2005 року крім того, в акті про технічний стан вагону було зазначено, що несправність вагону могла виникнути при завантаженні, яке здійснювалося засобами відправника.

Оскільки вантажоодержувач здійснив попередню оплату вугілля, в тому числі й недопоставленого, він звернувся із претензією до відправника та Придніпровської залізниці із вимогою про сплату йому 800 грн тобто вартості недопоставленого вугілля. Відправник відхилив претензійні вимоги вантажоодержувача, мотивуючи тим, що мали місце порушення терміну складання комерційного акту, оскільки:

1. Вагон прибув на станцію 11 жовтня 2005 року, а комерційний акт складено лише 13 жовтня 2005 року, що є порушенням ст. 129 Статуту залізниць.

2. Термін доставки вантажу було перевищено на шість діб.

Перевізник задовольнив претензійні вимоги наполовину. Не погоджуючись з цим, вантажоодержувач звернувся до господарського суду із позовом до відправника та залізниці про відшкодування збитків, що виникли через недостачу вугілля.

Як вирішити справу?

Тема 21. Правове регулювання торговельної діяльності

Ситуаційне завдання 1.

ВАТ "ХТЗ" 01.01.2004 р. уклало договір з ТОВ "Атлант" на поставку 60 міні-тракторів і комплектів запасних частин до них (рівними партіями щомісячно з моменту укладення договору).

За договором вартість одного міні-трактора складає 62 000 грн, комплекту запчастин – 7 800 грн.

У першому кварталі обумовлену договором продукцію ВАТ "ХТЗ" не поставляло. Починаючи з квітня і до кінця року ВАТ відправляло щомісячно по 5 тракторів (загальна кількість – 45 тракторів).

20.12.2004 р. при перевірці якості продукції було виявлено відсутність 25 комплектів запчастин, хоча в технічних паспортах до тракторів їх було вказано. Крім того, у 5 міні-тракторах не працювали двигуни паливних насосів.

Перевірку якості продукції у складських приміщеннях ТОВ "Атлант" здійснювали заступник директора і головний інженер ТОВ. Результати цієї перевірки були зафіксовані в акті приймання продукції за якістю.

ТОВ "Атлант" подало позов до господарського суду з вимогами про стягнення з ВАТ "ХТЗ":

- неустойки за недопоставку продукції (15 міні-тракторів);
- штрафу за поставку некомплектної продукції (25 комплектів запасних частин);
- штрафу за поставку недоброякісної продукції (5 міні-тракторів).

ВАТ "ХТЗ" не визнало позов і пояснило, що недопоставки 15 міні-тракторів немає, вони ще будуть поставлені, а строк дії договору поставки не був обумовлений. Комплекти ж запчастин не відвантажено з вини ВАТ "ХЗТД", яке не поставило їм необхідну кількість запчастин до тракторів. Трактори ж вийшли з ладу через недоброякісні паливні насоси, виробником яких є ВАТ "Краматорський механічний завод". До того ж акт приймання продукції не може бути доказом того, що вказані в договорі інструкції не діють на території України, а порядок прийняття продукції не передбачено в договорі поставки.

Як слід вирішити справу?

Ситуаційне завдання 2.

ВАТ "Нафтогаз" уклало договір з ТОВ "Онiкс" про поставку 03.07.2004 р. 10 т бензину: 5 т марки А-92 i 5 т марки А-95. Договором передбачалася доставка бензину на АЗС ТОВ "Онiкс" з попередньою оплатою 50 % вартостi бензину.

28.06.2004 р. ВАТ "Нафтогаз" доставило на АЗС 10 т бензину марки А-92.

Голова правління ТОВ "Онiкс" звернувся за консультацією до юриста з такими запитаннями:

1. Чи може він відмовитися від прийняття бензину у зв'язку з тим, що на даний час на АЗС тривають ремонтні роботи?

2. Чи зможе він, прийнявши 10 т бензину марки А-92, вимагати від ВАТ "Нафтогаз" поставки 5 т бензину марки А-95?

Дайте відповіді на запитання голови правління ТОВ "Онiкс".

Ситуаційне завдання 3.

ВАТ "Житлобуд" (Покупець) i ТОВ "ЖБК-5" (Постачальник) укладений договір поставки залізобетонних конструкцій. Яких-небудь санкцій за невиконання (неналежне виконання) сторонами своїх зобов'язань договір поставки не містить.

Яку відповідальність i на підставі якої норми закону понесе Покупець у випадку затримки оплати товару?

Тема 22. Правове регулювання інвестиційної діяльності

Ситуаційне завдання 1

Підприємство з іноземними інвестиціями після підписання договору з інвестиційною радою побудував сміттєпереробний завод у Харківській області. Бюджетом України на 2005 рік призупинено дію Закону України "Про вільні економічні зони", що потягло за собою бажання інвесторів повернути вкладені кошти, а також збитки у зв'язку з погашенням кредитів.

Чи правомірне бажання інвесторів? Обґрунтуйте відповідь з використанням нормативно-правових актів.

Ситуаційне завдання 2

Інвестиційна компанія "Житло" розробила інвестиційний проект забудови м. Харкова на загальну вартість 485 тисяч ам. доларів та

направила необхідні документи для укладення договору з інвестиційною радою. Через деякий час компанія "Житло" отримало відмову у підписанні договору.

Поясніть правомірність дій державних органів. Обґрунтуйте відповідь.

Тема 23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Ситуаційне завдання 1.

Між ДП "Асоціація дитячого харчування" (резидент Росії) та ТОВ "Кроха" (резидент України) було укладено договір, відповідно до якого ДП "Асоціація дитячого харчування" зобов'язалося поставити продукцію дитячого харчування на суму 500 тис. грн. Договір було сплачено в призначений строк та у повному обсязі, але продукцію ТОВ "Кроха" було отримано лише через 10 днів після строку поставки. У задоволенні вимоги ТОВ "Кроха" про сплату санкції за порушення строку поставки було відмовлено. ДП "Асоціація дитячого харчування" пояснювало затримку у поставці аварією на залізничній дорозі. ТОВ "Кроха" звернулося до суду. Справу було передано на розгляд в Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгівельно-промисловій палаті України.

1. Дайте правовий аналіз ситуації.
2. Чи є вимоги ТОВ "Кроха" обґрунтованими?

Ситуаційне завдання 2.

АТЗТ "Промінь" (резидент України), яке здійснює зовнішньоекономічну діяльність з країнами Європи, було притягнуто до адміністративно-господарської відповідальності. В результаті перевірки АТЗТ "Промінь" податковою інспекцією було встановлено, що підприємство має валютний рахунок за межами України, але ним не було надано у встановлений термін інформації в НБУ.

1. Чи є правомірним притягнення АТЗТ "Промінь" до відповідальності?
2. Порядок відкриття валютного рахунку за межами України.

Ситуаційне завдання 3.

Фірма "Гольфстрім" (резидент України) здійснювала торгівлю опалювальними системами німецького виробництва на території України. ТОВ "Тепло" (резидент України), що займається виробництвом та реалізацією аналогічних опалювальних систем та має спеціальну ліцензію (опалювальні системи вітчизняного виробництва), подало позов до суду за незаконні дії фірми "Гольфстрім" (ціна продукції фірми набагато нижча за ціну ТОВ "Тепло"). ТОВ "Тепло" звернулося в Антидемпінговий комітет з приводу захисту національного товаровиробника від демпінгового імпорту.

1. Що передбачає спеціальна ліцензія на здійснення зовнішньоекономічної діяльності?
2. Яке рішення повинен винести Антидемпінговий комітет з приводу захисту національного товаровиробника?

Ситуаційне завдання 4.

ТОВ "Каіс" (резидент України) та "Франчайзінгруп" (резидент Росії) уклали контракт купівлі-продажу комбайнів на суму 500 тис. американських доларів. Гроші було перераховано на валютний рахунок ТОВ "Каіс" через задовільно (4) місяці після митного оформлення товару. В результаті перевірки інспектором валютного відділу податкової інспекції було складено акт, який передбачав відповідальність ТОВ "Каіс" за не здійснення засобів по вимозі заборгованості за зовнішньоекономічним контрактом.

1. Чи є правомірним акт податкового інспектора?
2. Який строк сплати заборгованості за зовнішньоекономічним контрактом?
3. Яку відповідальність передбачено за порушення строку сплати заборгованості за зовнішньоекономічними контрактами?

Ситуаційне завдання 5.

ПП "Спецхолодмонтаж" (резидент України) та Корпорація "Вюрт" (резидент Польщі) уклали міжнародний договір, відповідно до якого Корпорація "Вюрт" повинна була поставити лінії АКБ -102. Сума контракту становила 700 тис. доларів. Продукцію було поставлено в

строк, але ПП "Спецхолодмонтаж" висунуло умову провести розрахунки за допомогою векселю. Корпорація "Бюрт" відмовилася від форми розрахунків векселем посилаючись на те, що умови проведення розрахунків векселем не було передбачено укладеним зовнішньоекономічним контрактом.

1. Дайте правовий аналіз даній ситуації?
2. Чи є обґрунтованими вимоги ПП "Спецхолодмонтаж"?

Тема 24. Правове регулювання біржової діяльності

Ситуаційне завдання 1.

Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку був розглянутий статут фондової біржі "Сучасник" яким передбачено, що:

- організаційно-правова форма біржі – товариство з обмеженою відповідальністю;
- біржа займається організацією укладання договорів купівлі-продажу цінних паперів та їх похідних від власного імені та за дорученням клієнтів;
- займається рекламною діяльністю;
- емісією цінних паперів з метою отримання прибутку.

Яким повинно бути рішення ДКЦПФР згідно з діючим законодавством?

Ситуаційне завдання 2

Гр. Молотов В. К. за договором здійснив біржову операцію для АТ "Шериф", за що потребував за це винагороду. АТ "Шериф" відмовило у виплаті тому, що цю операцію проводив не гр. Молотов В. К., а за його дорученням гр. Никитюк С. О., з яким АТ "Шериф" і провів розрахунок.

Дайте правову оцінку діям АТ "Шериф". Які права має член товарної біржі? Який статус у гр. Никитюк С. О.? Обґрунтуйте свою відповідь.

Ситуаційне завдання 3.

Фондова біржа була заснована у травні 2006 р. двадцятьма засновниками, кожний з яких мав 5 відсотків у статутному фонді.

Підприємство "Промінь", яке є членом фондової біржі, неодноразово порушувало ліцензійні умови на фондовому ринку, за що було позбавлено ліцензії на цю діяльність.

Які наслідки тягне за собою це рішення державного органу для підприємства "Промінь"? Які наслідки цей випадок тягне для фондовій біржі? Пояснить відповідь із використанням нормативно-правових актів.

Тема 25. Правове регулювання ринку фінансових послуг

Ситуаційне завдання 1.

ТОВ "Агротехсервіс" отримало в банку кредит для погашення боргу, перед постачальником продукції ТОВ "Спецтехмонтаж". Кредит був наданий банком шляхом перерахування коштів на спеціально відкритий для цього поточний рахунок позичальника. Наступного дня за ухвалою господарського суду про забезпечення позову ДП "Монтажник" органи Державної виконавчої служби наклали арешт на грошові кошти на всіх рахунках ТОВ "Агротехсервіс". Внаслідок цього надані банком кредитні кошти були заблоковані. Незважаючи на арешт рахунку, банк на підставі платіжного доручення ТОВ "Агротехсервіс" перерахував з цього рахунку всю суму кредиту відповідно до його призначення, визначеного договором.

На запит Державної виконавчої служби банк указав, що під кредитом розуміється позиковий капітал банку в грошовій формі, який передається в тимчасове користування на умовах забезпеченості, зворотності, строковості, платності та цільового характеру використання. Останнє означає, що. По-перше, кредит у грошовій формі надано позичальнику в тимчасове користування, відповідно, ці кошти є власністю банку, і на них не може бути звернено стягнення по зобов'язаннях ТОВ " Спецтехмонтаж ", а, по-друге, у разі звернення стягнення на кошти буде порушено по принцип цільового використання наданого кредиту.

1. Чи є правомірними дії банку?
2. Назвіть види рахунків, які мають право відкривати суб'єкти господарювання.
3. Які порушення законодавства характеризують надану ситуацію?

Ситуаційне завдання 2.

Тагаєв А. А. звернувся в банк "Region" з пропозицією укласти договір про відкриття й обслуговування карткового рахунка з видачею платіжної карти Master Card платіжної системи Europe int. Було встановлено, що умовами договору про відкриття й обслуговування карткового рахунка передбачено можливість для клієнта здійснювати розрахунки з використанням платіжної картки тільки в межах залишку коштів на картковому рахунку.

Однак Тагаєве А. А. було відомо, що умовами платіжної системи Europe int. при здійсненні дрібних покупок дозволяється робити розрахунки з використанням платіжної картки без направлення запиту в банк про наявність грошей на рахунку власника картки (без авторизації платежу). Отже, за певних умов можливе виникнення ситуації, коли грошей на рахунку клієнта буде недостатньо для оплати вимоги, яка надійшла до банку. Враховуючи останнє, банк запропонував клієнту відкрити депозитний рахунок й укласти договір застави майнових прав на ці кошти в забезпечення можливих вимог банку, що впливають з договору на відкриття й обслуговування карткового рахунка.

1. Які умови відкриття та порядок обслуговування карткового рахунку?
2. Чи є обґрунтованими вимоги банку?

Ситуаційне завдання 3.

Сабакар Г. І. уклав з банком "Партнер" депозитний договір про розміщення в банку коштів у сумі 25 000 грн на строк 1 рік під 19,5 % річних. Відповідно до умов депозитного договору банк мав право при зменшенні Національним банком України облікової ставки пропорційно зменшити процентну ставку по депозиту. При цьому банк зобов'язаний був повідомити вкладника про зменшення відсоткової ставки за договором шляхом письмового повідомлення. У разі незгоди вкладника йому надавалося право в 10-денний строк з моменту одержання повідомлення або погодитися на зменшення відсоткової ставки, або розірвати депозитний договір і забрати суму внеску та нараховані відсотки.

Через 5 місяців Сабакар Г. І. одержав лист з повідомленням про вручення, в якому банк "Партнер" повідомляв про зменшення відсоткової

ставки за договором до 12 % річних у зв'язку з відповідною зміною облікової ставки НБУ. У листі також повідомлялося, що в разі, якщо Сабакар Г. І. протягом 10 днів з моменту отримання листа не розірве депозитний договір, буде вважатися, що він згодний зі змінами умов депозитного договору.

Сабакар Г. І. з'явився в банк лише через рік після укладення договору і пред'явив вимогу про повернення його внеску та нарахованих відсотків по ставні 19,5 % річних за весь строк дії договору.

1. Що передбачає депозитний договір про розміщення у банку коштів?

2. Надайте правовий аналіз дій банку та вкладника.

Ситуаційне завдання 4.

Товариство "Інтегралфінанс" отримало в Харківському центральному відділенні банку "Партнер" кредит на суму 500 000 грн строком на 1 рік для закупівлі іноземного устаткування. У рахунок забезпечення повернення кредиту засновник товариства "Інтегралфінанс" надав Харківському центральному відділенню банку "Партнер" у заставу його особистий приміський будинок вартістю, що перевищувала суму кредиту. Через 7 місяців товариство "Інтегралфінанс" запропонувало банку на зміну умов видачі кредиту переоформити їх відносини простим векселем на повну суму боргу і процентів за користування кредитом з оплатою векселя по пред'явленні. Вексель передбачав сплату процентів на вексельну суму. Керуючий Харківським центральним відділенням банку "Партнер", вважаючи, що таким чином банк зможе отримати значно більший прибуток, ніж при попередніх умовах кредиту, у межах наданих йому довіреністю повноважень дав свою згоду, і товариство "Інтегралфінанс" видало на ім'я Харківського центрального відділення банку "Партнер" простий вексель на суму 650 000 грн.

Через 10 місяців з дня видачі банк пред'явив вексель до оплати, однак товариство "Інтегралфінанс" грошей не сплатило, оскільки його фінансовий стан значно погіршився, а все його майно перебувало в податковій заставі. Перед банком постало питання про повернення боргу. Було встановлено, що будинок, обраний як предмет застави, вже

продано іншим особам і зараз там мешкає сім'я, яка не має ніякого відношення ні до товариства "Інтегралфінанс", ні до його засновника.

Як слід вирішити справу?

Ситуаційне завдання 5.

ТОВ "Смарагд" перерахувало ТОВ "Смерека" передплату за лісоматеріали, які планувалося поставити найближчим часом. Однак виявилось, що ТОВ "Смерека" вказані гроші не отримало, це стало приводом для невідвантаження з їх сторони продукції покупцю. Через свій банк ТОВ "Смарагд" дізналося, що банк одержувача зарахував необхідну суму на рахунок ВАТ "Смерека", яке теж було на обслуговуванні в цьому ж банку і банківські реквізити якого відрізнялися від реквізитів ТОВ "Смерека" декількома цифрами. Було також з'ясовано, що таке зарахування коштів відбулося через нечіткість друку номера рахунка ТОВ "Смерека" в паперовій формі платіжного доручення.

ТОВ "Смарагд" звернулося до свого банку з вимогою про повернення коштів, однак отримало відповідь, що ці кошти в банку вже відсутні, а всі дії за договором про розрахунково-касове обслуговування ним були зроблені правильно. Тоді ТОВ "Смарагд" звернулося до банку одержувача з тими ж вимогами і отримало відповідь, що у цьому банку помилково зараховані кошти також відсутні і що цей банк не перебуває з ТОВ "Смарагд" у будь-яких договірних відносинах. Саме тому, на його погляд, усі спірні питання в такому разі слід вирішити з неналежним одержувачем у порядку позовного провадження.

1. Зробіть правовий аналіз ситуації.
2. Розкрийте порядок повернення коштів, відправлених на невірний рахунок.

Тема 26. Контроль за здійсненням господарської діяльності.

Ситуаційне завдання 1.

Пані Здор П. І. замовила в ТОВ "Навігатор" 4 вікна з оливами, підвіконням та москітними сітками. Було складено відповідний договір. Термін виконання замовлення складав 1 місяць починаючи з дня сплати замовлення. Здор П. І. сплатила суму договору 18.09.06 року. 17.10.06 року їй зателефонували з ТОВ "Навігатор" і попросили відстрочки виконання замовлення на тиждень на яку вона погодилася. 24.10.06 р.

вікна було встановлено з усіма комплектуючими відповідно до замовлення. Але наступної доби, коли Здор П. І. мила вікна, вона знайшла дефекти скла під наклеєними до скла відмітками відділу технічного контролю. 26.10.06 року вона звернулася до ТОВ "Навігатор" з вимогою замінити вікна неналежної якості. ТОВ "Навігатор" відмовилося проводити заміну.

1. Куди повинна звернутися п. Здор П. І. для захисту своїх прав?
2. Які має права споживач у разі придбання їм товару неналежної якості?
3. Яку відповідальність несе ТОВ "Навігатор" за реалізацію недоброякісної продукції?

Ситуаційне завдання 2.

ДП "Консультант" займається аудиторською діяльністю. В результаті зустрічної перевірки (з 12.08.06 року по 20.09.06 року) його діяльності податковою інспекцією було виявлено наступні порушення: строк дії ліцензії на надання аудиторських послуг закінчився у квітні 2006 року; неналежне оформлення договорів про надання послуг (відсутність реєстраційного номеру та строку дії договору, підпис замовника на деяких договорах відсутній). Податковим інспектором було складено відповідний акт. Директор ДП "Консультант" заперечував правомірність акту, мотивуючи це тим, що податкові інспектори перевищили свою компетенцію при проведенні зустрічної перевірки та не надали розпорядження на проведення перевірки.

Дайте правовий аналіз ситуації.

Ситуаційне завдання 3.

Пан Болотов К. С. звернувся до Товариства захисту прав споживачів зі скаргою, що 4.10.06 року після вечері в кафе "Рай" він відчув гострий біль у животі і звернувся до лікарні, де констатували наявність харчового отруєння, про що є письмове підтвердження.

1. Які має права п. Болотов К. С.?
2. Які документи необхідно надати для захисту прав споживачів у Товаристві захисту прав споживачів?
3. Яку відповідальність несе адміністрація кафе "Рай" за спричинення шкоди здоров'ю людини?

Ситуаційне завдання 4.

В ході відпрацювання Центрального ринку Харкова робітниками відділу боротьби з економічними злочинами Ленінського райвідділу був затриманий громадянин Іваненко В. П., що здійснював обмінні операції з валютою з рук. Валютні цінності в Іваненка В. П. були конфісковані та було накладено штраф у розмірі 510 грн. Іваненко В. П. погодився з накладенням штрафу, але заявив, що валютні цінності є його власністю і не підлягають конфіскації. Іваненко В. П. подав позов до суду на дії робітників міліції.

1. Хто правий у наведеній ситуації?
2. Як повинен вирішити справу суд?

Ситуаційне завдання 5.

Податкова інспекція Київського району в урахування частини заборгованості по сплаті податку на прибуток і податку на додану вартість отримала від АТВТ "Промхолдинг" будівлю цеху № 1 за договором відчуження. Будівлю не було проведено по балансовому обліку. Через рік АТВТ "Промхолдинг" продає цілісний майновий комплекс до складу якого входить будівля цеху № 1 СУВП "Тиса". Податкова інспекція подає позов до суду на нового власника будівлі цеху № 1 з вимогою визнати договір купівлі-продажу недійсним. СУВП "Тиса" відмовилося виступати відповідачем у суді тому, що вважає дії податкової інспекції незаконними.

1. Хто правий у даній ситуації?
2. Які порушення законодавства характеризують надану ситуацію?

Тема 27. Відповідальність у господарському праві

Ситуаційне завдання 1.

Під час перевірки фінансово-господарської діяльності магазину солодошів службовці податкової інспекції склали акт про протиправне здійснення торговельної діяльності без отримання торгового патенту та наклали штраф. Представник дирекції магазину оскаржив вказане рішення у суді, мотивуючи свій позов тим, що продаж солодошів вітчизняного виробництва не підлягає патентуванню.

Яке рішення повинен винести суд?

Ситуаційне завдання 2.

Приватне підприємство "Круз" звернулося 10.09.2003 р. телефаксом до "ХТЗ" з пропозицією придбати комплектуючі деталі до тракторів й проханням повідомити про ціну та номер поточного рахунку в банку. Завод 26.09. 2003 р. повідомив номер рахунку і дав згоду на продаж товару за умови передоплати. В той же день ПП "Круз" перерахувало належну суму та відправило машину за товаром. На складі готової продукції представнику ПП "Круз" відмовили у відвантаженні деталей через їх відсутність та призупинення виробництва через відсутність поставок сировини постачальниками. ПП "Круз" висунуло заводу претензію, в якій наполягало на виконанні умов договору та відшкодуванні транспортних витрат. Завод відхилив претензію, вказавши, що передоплата – це тільки умова укладення договору, а ПП "Круз" необхідно надіслати свого уповноваженого представника для укладення договору. ПП "Круз" звернулося з позовом до господарського суду. Чи буде позов задоволено?

Ситуаційне завдання 3.

ТОВ "Промінь" здало фабриці під склад приміщення, що знаходилось на першому поверсі виробничої будівлі, строком на 7 років. Договір був укладений в письмовій формі. Через 6 років будівля була передана верстатобудівельному заводу, який відразу її зарахував на свій баланс і жадав розірвання договору оренди з фабрикою, посилаючись на те, що орендоване фабрикою приміщення колись було спортивною залом і необхідне заводу для використання за своїм призначенням. Фабрика відмовилася звільнити приміщення – і верстатобудівельний завод звернувся з позовом до господарського суду.

Яким має бути рішення господарського суду?

Ситуаційне завдання 4.

КРС у ході перевірки вищого навчального закладу виявила, ліцензію, строк дії якої скінчився. За виявленим порушенням ревізори склали відповідний акт. Ректорат не погодився з цим актом, заявивши, що умови надання освітніх послуг не змінилися, тому ліцензійні умови ВНЗ не порушував.

1. Хто правий у цій ситуації?
2. Які наслідки такого порушення?

Ситуаційне завдання 5.

Працівники КРС згідно з постановою прокуратури провели перевірку фінансової та господарської діяльності ВАТ "Кураж". В результаті перевірки було складено акт, у якому стверджувалося, що ВАТ "Кураж" недоплатило 35 750 грн. акцизного збору та 8 542 грн. ПДВ. Виявивши порушення, КРС прийняла рішення про застосування фінансових санкцій.

Чи правомірні дії КРС?

8. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовний модуль 1. Загальні положення господарського права

1. Розкрити поняття господарської діяльності.
2. Проаналізувати ознаки та принципи господарської діяльності.
3. Розкрити сутність підприємницької діяльності.
4. Охарактеризувати поняття некомерційної діяльності.
5. Охарактеризувати сфери, напрями і методи державного регулювання господарської діяльності.
6. Розкрити поняття господарського права.
7. Показати місце господарського права у системі національного права.
8. Охарактеризувати предмет та метод господарського права.
9. Розкрити джерела господарського права.
10. Проаналізувати особливості господарського законодавства.
11. Розкрити поняття господарських правовідносин.
12. Охарактеризувати види господарських правовідносин.
13. Охарактеризувати об'єкти господарських правовідносин.
14. Підприємство як об'єкт господарських правовідносин.
15. Охарактеризувати суб'єктів господарських правовідносин.

16. Охарактеризувати види суб'єктів господарювання.
17. Охарактеризувати правовий статус фізичних осіб-підприємців.
18. Проаналізувати існуючі обмеження фізичних осіб у праві на заняття підприємницькою діяльністю.
19. Охарактеризувати юридичні особи як суб'єкти господарювання.
20. Розкрити поняття правоздатності та дієздатності юридичних осіб.
21. Розкрити поняття та порядок створення юридичних осіб.
22. Охарактеризувати поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання.
23. Розкрити підстави відмови у державній реєстрації.
24. Розкрити порядок державної реєстрації змін до установчих документів юридичної особи та відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі.
25. Розкрити поняття та призначення ліцензування.
26. Розкрити поняття ліцензії та порядок її отримання.
27. Охарактеризувати поняття та правове значення ліцензійних умов.
28. Розкрити порядок та підстави анулювання ліцензії.
29. Охарактеризувати порядок переоформлення ліцензій та видачі дублікату ліцензії.
30. Розкрити сфери застосування патентування та поняття патенту.
31. Охарактеризувати порядок патентування торговельної діяльності.
32. Охарактеризувати порядок патентування діяльності у сфері надання побутових послуг.
33. Охарактеризувати порядок патентування діяльності з обміну готівкової валюти.
34. Охарактеризувати порядок патентування діяльності з надання послуг у сфері розваг.
35. Визначити поняття стандартизації та її значення в господарській діяльності.

36. Визначити та проаналізувати методи стандартизації.
37. Охарактеризувати об'єкти та суб'єктів стандартизації.
38. Визначити поняття та правове значення сертифікації господарської діяльності.
39. Проаналізувати види та особливості сертифікатів.
40. Розкрити поняття та види господарських товариств.
41. Охарактеризувати правовий статус акціонерного товариства.
42. Охарактеризувати правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю.
43. Охарактеризувати правовий статус товариства з додатковою відповідальністю.
44. Розкрити особливості правового статусу повного товариства.
45. Охарактеризувати особливості правового становища командитного товариства.
46. Розкрити поняття виробничого кооперативу.
47. Охарактеризувати особливості створення та припинення виробничого кооперативу.
48. Розкрити зміст установчих документів виробничого кооперативу.
49. Правовий режим майна виробничого кооперативу.
50. Розкрити порядок управління виробничим кооперативом.
51. Розкрити поняття та класифікацію підприємств.
52. Охарактеризувати правовий статус приватного підприємства.
53. Охарактеризувати правовий статус комунального підприємства.
54. Розкрити поняття та ознаки державного підприємства.
55. Охарактеризувати особливості правового становища казенного підприємства.
56. Охарактеризувати передбачені чинним законодавством види господарських об'єднань.

57. Охарактеризувати поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання.
58. Розкрити ліквідацію та реорганізацію як форми припинення суб'єктів господарювання.
59. Розкрити порядок державної реєстрації припинення юридичної особи.
60. Розкрити порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця.
61. Визначити поняття та проаналізувати економічний та правовий характер банкрутства.
62. Проаналізувати організаційно-правові заходи запобігання банкрутству.
63. Визначити підстави застосування банкрутства.
64. Визначити коло суб'єктів банкрутства та їх правову характеристику.
65. Визначити матеріально-правові та процесуально-правові умови порушення справи про банкрутство.
66. Охарактеризувати розпорядження майном боржника як судову процедуру у справах про банкрутство.
67. Проаналізувати значення санації як судової процедури у справі про банкрутство.
68. Вказати правові наслідки визнання боржника банкрутом.
69. Охарактеризувати мирову угоду як судову процедуру у справі про банкрутство.
70. Розкрити порядок ліквідаційної процедури у справах про банкрутство та задоволення вимог кредиторів.

Змістовний модуль 2. Основні напрями правового регулювання господарської діяльності в Україні

1. Розкрити необхідність правового захисту економічної конкуренції та недопущення недобросовісної конкуренції.
2. Охарактеризувати правовий статус Антимонопольного комітету України.
3. Охарактеризувати монопольне становище та порядок його визначення.

4. Розкрити поняття та види антиконкурентних дій.
5. Розкрити поняття та види недобросовісної конкуренції.
6. Охарактеризувати відповідальність за порушення антимонопольного законодавства та законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.
7. Розкрити поняття ціни з економічної і правової точки зору.
8. Охарактеризувати види цін.
9. Охарактеризувати політику ціноутворення.
10. Охарактеризувати відповідальність за порушення законодавства з питань ціноутворення.
11. Визначити правову основу забезпечення захисту прав споживачів.
12. Охарактеризувати основні права споживачів.
13. Розкрити систему державних органів із захисту прав споживачів.
14. Охарактеризувати умови, за яких може бути визнаний недійсним договір між споживачем та виробником.
15. Розкрити види юридичної відповідальності до порушників прав споживачів.
16. Розкрити поняття та підстави виникнення господарських зобов'язань.
17. Розкрити поняття та ознаки господарського договору.
18. Розкрити класифікацію господарських договорів.
19. Охарактеризувати зміст та форму господарського договору.
20. Розкрити порядок укладання, зміни та розірвання господарських договорів.
21. Охарактеризувати способи забезпечення належного виконання господарських договорів.
22. Охарактеризувати підстави припинення господарських зобов'язань.
23. Розкрити відповідальність за невиконання, неналежне виконання договірних зобов'язань.

24. Розкрити поняття, об'єкт, істотні умови та сторони за договором поставки.
25. Охарактеризувати зміст договору контрактації сільськогосподарської продукції.
26. Охарактеризувати договір енергопостачання.
27. Назвати види договорів, які укладаються в енергопостачанні.
28. Розкрити поняття, об'єкт, істотні умови та сторони за договором оренди.
29. Охарактеризувати договір лізингу.
30. Розкрити поняття, об'єкт, істотні умови та сторони за договором підряду на капітальне будівництво.
31. Охарактеризувати договір побутового підряду.
32. Розкрити поняття, об'єкт, істотні умови та сторони за договором перевезення.
33. Проаналізувати ознаки комерційного посередництва як виду господарської діяльності.
34. Розкрити поняття, істотні умови та сторони за агентським договором.
35. Визначити поняття та форми господарсько-торгівельної діяльності.
36. Визначити поняття торговельне посередництво.
37. Охарактеризувати відповідальність, встановлену за незаконну торговельну діяльність.
38. Розкрити відповідальність, встановлену за порушення правил торговельної діяльності.
39. Визначити поняття інвестиційної діяльності, поняття та види інвестицій.
40. Охарактеризувати об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності.
41. Розкрити права та обов'язки суб'єктів інвестування.
42. Розкрити правові форми іноземної інвестиційної діяльності.
43. Розкрити правовий режим спеціальних (вільних) економічних зон.
44. Визначити поняття інноваційної діяльності.

45. Розкрити основні методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

46. Охарактеризувати порядок ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності.

47. Розкрити умови, що повинні бути передбачені при складанні зовнішньоекономічного договору.

48. Охарактеризувати порядок реєстрації зовнішньоекономічного договору.

49. Охарактеризувати відповідальність за порушення правил здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

50. Розкрити поняття та види бірж.

51. Охарактеризувати правове становище товарної біржі.

52. Охарактеризувати правове становище фондової біржі.

53. Розкрити поняття, види біржових угод та порядок їх укладання.

54. Охарактеризувати правила біржової торгівлі.

55. Охарактеризувати поняття та види фінансових послуг.

56. Розкрити поняття фінансової установи та правовий режим її діяльності.

57. Розкрити види штрафних санкцій та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг.

58. Охарактеризувати відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг.

59. Порівняти поняття ревізія та перевірка.

60. Охарактеризувати види контролю.

61. Розкрити підстави для проведення контролю за діяльністю суб'єкта господарювання.

62. Назвати основні права господарюючого суб'єкту при здійсненні контролю за його діяльністю.

63. Розкрити контролюючі органи, що здійснюють контроль господарської діяльності.

64. Розкрити порядок оскарження незаконних дій контролюючих органів.

65. Розкрити підстави притягнення суб'єкта підприємницької діяльності до кримінальної відповідальності.

66. Охарактеризувати відповідальність суб'єкта підприємницької діяльності за здійснення підприємницької діяльності без здійснення державної реєстрації або без отримання ліцензії.

67. Охарактеризувати відповідальність за порушення законодавства про патентування.

68. Розкрити господарські санкції, що встановлюються за порушення господарських зобов'язань.

69. Назвати підстави безоплатного вилучення прибутку (доходу) у суб'єкта підприємницької діяльності.

70. Розкрити підстави та порядок звільнення суб'єктів господарювання від відповідальності або зменшення її розміру.

9. Науково-дослідна діяльність студентів.

Наукова підготовка студентів упродовж періоду навчання – важлива складова освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр.

Основне завдання цього процесу – формування знань з методології, теорії методу і процесу, технології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, починаючи вже зі студентської науки.

Науково-дослідна діяльність студента здійснюється у формі написання наукових статей за відповідним проблемним питанням та існуючими прогалинами в діючому законодавстві України, яке стосується господарських відносин. Тематика наукової статті та її написання узгоджуються із науковим керівником та здійснюється під його керівництвом. Науково-дослідна діяльність студента може здійснюватись у формі написання тез доповідей та участі під час проведення всеукраїнських та міжнародних конференцій, участі у проведенні брейн-рингів та інших інтелектуальних ігор, в інших формах здійснення індивідуальних наукових досліджень.

Оцінка успішності за науково-дослідну діяльність студента здійснюється за весь період навчання та підсумкова кількість балів виставляється наприкінці відповідного семестру. Максимальне число балів у семестрі за результатами науково-дослідницької діяльності з навчальної дисципліни встановлюється відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни затвердженою на поточний навчальний рік. Під час оцінювання науково-дослідної діяльності студента враховується самостійність виконання певної наукової роботи (написання наукової статті, написання тез доповідей на конференції, ін.), активна участь під час проведення відповідного заходу, науковий рівень виконаної роботи.

10. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота проводиться у вигляді:

індивідуальних консультацій (стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни, а також практичних завдань, при розв'язанні яких виникли труднощі);

групових консультацій (розгляд типових прикладів, що дозволяють більш образно представити теоретичний матеріал, який виявився складним для розуміння, чи викликав питання, розгляд практичних ситуацій, що потребують колективного обговорення);

індивідуального захисту самостійних завдань та ІНДЗ;

підготовки до виступу на науковій конференції (семінарі), олімпіаді.

11. Методики активізації процесу навчання

При викладенні дисципліни "Господарське право" для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено у табл. 6.

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Поняття господарської діяльності	Міні-лекція з питання "Сутність та значення державної регуляторної політики", семінар-дискусія "Проблеми створення дієвого механізму обмеження права на здійснення підприємницької діяльності"
Тема 2. Поняття господарського права	Міні-лекція з питання "Місце господарського права в національній системі права", семінар-дискусія "Проблеми сучасного господарського законодавства"
Тема 3. Господарські правовідносини	Міні-лекція з питання "Особливості правосуб'єктності філій та інших структурних підрозділів як суб'єктів господарювання", семінар-дискусія "Порівняльний аналіз особливостей цивільних та господарських правовідносин"
Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання	Міні-лекція з питання "Особливості правоздатності та дієздатності юридичних і фізичних осіб", кейс "Правове регулювання здійснення господарської діяльності"
Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації	Міні-лекція з питання "Дозвільна система в Україні", кейс "Правове регулювання державної реєстрації суб'єктів господарювання", презентація результатів ІНДЗ № 1
Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності	Міні-лекція з питання "Проблема визначення поняття ліцензії", кейс "Ліцензування господарської діяльності"

Продовження табл. 6

1	2
Тема 7. Правове регулювання патентування господарської діяльності	Міні-лекція з питання "Реалізація принципу протекціонізму під час патентування", кейс "Патентування підприємницької діяльності"
Тема 8. Правове регулювання стандартизації та сертифікації	Міні-лекція з питання "Значення стандартизації та сертифікації", кейс

	"Стандартизація та сертифікація"
Тема 9. Правове становище господарських товариств	Проблемна лекція з питання "Проблема вибору оптимальної форми господарювання", кейс "Правовий статус господарських товариств"
Тема 10. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу	Проблемна лекція з питання "Проблема колективної власності у виробничому кооперативі", кейс "Виробничий кооператив"
Тема 11. Правове становище підприємств та їх об'єднань	Міні-лекція з питання "Особливості правового становища господарських об'єднань, передбачених чинним законодавством", кейс "Підприємства та їх об'єднання"
Тема 12. Загальна характеристика припинення господарської діяльності	Міні-лекція з питання "Реалізація принципу презумпції недостатності майна при ліквідації платоспроможного суб'єкта господарювання"
Тема 13. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством	Проблемна лекція з питання "Проблема інституту банкрутства в Україні", кейс "Правове регулювання неспроможності суб'єктів господарювання"
Тема 14. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції	Кейс "Захист економічної конкуренції в Україні", презентація результатів роботи в малих групах
Тема 15. Правове регулювання ціноутворення	Міні-лекція з питання "Розмежування повноважень різноманітних органів управління у сфері ціноутворення"
Тема 16. Правове забезпечення захисту прав споживачів	Міні-лекція з питання "Правові заходи забезпечення якості продукції", семінар-дискусія "Сучасні проблеми захисту прав споживачів"
Тема 17. Загальна характеристика господарських зобов'язань	Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Проблеми регулювання договірних відносин", кейс "Господарські договори",

Закінчення табл. 6

1	2
Тема 18. Особливості господарських договорів про передачу майна у	Міні-лекція з питання "Правовий аналіз договору енергопостачання", презентація

власність та користування	результатів ІНДЗ № 2
Тема 19. Особливості господарських договорів про виконання робіт	Міні-лекція з питання "Правовий аналіз договору підряду", презентація результатів ІНДЗ № 2
Тема 20. Особливості господарських договорів про надання послуг	Міні-лекція з питання "Особливості предмету агентського договору", презентація результатів ІНДЗ № 2
Тема 21. Правове регулювання торговельної діяльності	Міні-лекція з питання "Відповідальність за незаконну торговельну діяльність", кейс "Практика торговельної діяльності"
Тема 22. Правове регулювання інвестиційної діяльності	Міні-лекція з питання "Інноваційна діяльність як форма інвестиційної діяльності", семінар-дискусія з питання "Проблеми правового забезпечення стимулювання іноземного інвестування"
Тема 23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Міні-лекція з питання "Санкції та порядок їх застосування за порушення правил зовнішньоекономічної діяльності", семінар-дискусія з питання "Сучасні підходи до функціонування ВЕЗ"
Тема 24. Правові основи біржової діяльності в Україні	Міні-лекція з питання "Особливості правового становища бірж", кейс "Правове регулювання біржової діяльності", робота в малих групах та презентація її результатів
Тема 25. Правове регулювання ринку фінансових послуг	Кейс-метод: "Вирішення суперечок, пов'язаних з адміністративними правопорушеннями на ринку фінансових послуг"
Тема 26. Контроль за здійсненням господарської діяльності	Проблемна лекція з питання "Правові засади обмеження втручання контролюючих органів у господарську діяльність", семінар-дискусія з питання "Відповідальність за порушення порядку здійснення господарського контролю"
Тема 27. Відповідальність у господарському праві	Семінар-дискусія з питання "Оперативно-господарські санкції та їх співвідношення з засобами самозахисту прав, передбаченими Цивільним кодексом України"

12. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності, компетентностей та відповідальності студентів, що відповідає певному рівню Національної рамки кваліфікацій України з кожної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль результатів навчання.

Навчальна дисципліна ділиться на два змістові модулі. Підсумкова кількість балів за один змістовий модуль виставляється як сума балів за усіма поточними формами контролю, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни "Господарське право".

12.1. Поточний контроль

Поточний контроль за навчальною дисципліною здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять, самостійної роботи студентів і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 75 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти залік – 35 балів). Поточний контроль за навчальною дисципліною здійснюється на кожному практичному та лекційному заняттях відповідно до розподілу балів за формами контролю, що передбачені відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни, затвердженою на поточний навчальний рік. Технологічна карта наведена у табл. 7.

Таблиця 7

Технологічна карта

Теми змістовного модуля		Лекції	Практичні заняття	Домашні завдання	Поточні КР	Наукова діяльність студента	Σ
1		2	3	4	5	6	7
ЗМ 1	Тема 1. Поняття господарської діяльності Тема 2. Поняття господарського права	1	1		5	15	25
	Тема 3. Господарські правовідносини Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання	1	1	1			
	Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності	1	1	1			

Закінчення табл. 7

1		2	3	4	5	6	7
	Тема 7. Правове регулювання патентування господарської діяльності Тема 8. Правове регулювання стандартизації та сертифікації	1	1	1			
	Тема 9. Правове становище господарських товариств Тема 10. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу	1	1	1			
	Тема 11. Правове становище підприємств та їх об'єднань Тема 12. Загальна характеристика припинення господарської діяльності	1	1	1			
	Тема 13. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством	1	1	1			
ЗМ 2	Тема 14. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції Тема 15. Правове регулювання ціноутворення	1	1	1			
	Тема 16. Правове забезпечення захисту прав споживачів Тема 17. Загальна характеристика господарських зобов'язань	1	1	1			
	Тема 18. Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування Тема 19. Особливості господарських договорів про виконання робіт	1	1	1			
	Тема 20. Особливості господарських договорів про надання послуг Тема 21. Правове регулювання торговельної діяльності	1	1	1	5		
	Тема 22. Правове регулювання інвестиційної діяльності	1	1	1			
	Тема 23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1	1	1			
	Тема 24. Правові основи біржової діяльності в Україні	1	1	1			
	Тема 25. Правове регулювання ринку фінансових послуг	1	1	1			
	Тема 26. Контроль за здійсненням господарської діяльності	1	1	1			
	Тема 27. Відповідальність у господарському праві	1	1	1			
Залік	Всі теми	25					25
Σ		17	17	16	10	40	100

Поточний контроль за дисципліною здійснюється у таких формах.

Усне опитування – найбільш поширений метод контролю знань студентів. При усному контролі встановлюється безпосередній контакт між викладачем і студентом, в процесі якого викладач отримує широкі можливості для вивчення індивідуальних особливостей засвоєння студентами навчального матеріалу.

Фронтальне опитування проводиться у формі бесіди викладача з групою. За його допомогою викладач може перевірити виконання

студентами домашнього завдання, з'ясувати готовність групи до вивчення нового матеріалу, визначити сформованість основних понять, засвоєння нового навчального матеріалу, який був тільки що розібраний на занятті.

Індивідуальне опитування передбачає ґрунтовні, розгорнуті відповіді студентів на питання, що відноситься до досліджуваного навчального матеріалу. Питання індивідуального опитування стимулюють студентів логічно мислити, порівнювати, аналізувати, доводити, підбирати переконливі приклади, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити обґрунтовані висновки.

Письмові контрольні роботи – ефективний метод перевірки й оцінки знань, умінь і навичок студентів, а також їх творчих здібностей, які дають можливість в найбільш короткий термін одночасно перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами групи та визначити напрямки для індивідуальної роботи з кожним. Однорідність робіт, що виконуються студентами, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги і об'єктивно оцінити результати навчання.

Диктанти використовують для підготовки студентів до засвоєння та застосування нового матеріалу, формування умінь та навичок, для узагальнення вивченого матеріалу, перевірки самостійності виконання домашнього завдання. Для диктантів підбирають питання, що не потребують тривалого обміркування і на які можна дати коротку письмову відповідь.

Доповіді використовуються для повторення та узагальнення навчального матеріалу. Вони дозволяють систематизувати знання студентів, перевірити вміння розкрити тему. У процесі підготовки твору або реферату студент мобілізує і актуалізує наявні знання, набуває самостійно нові, що необхідні для розкриття теми, зіставляє їх зі своїм життєвим досвідом, чітко усвідомлює свою життєву позицію. При перевірці таких робіт викладач звертає увагу на відповідність роботи темі, повноту розкриття теми, послідовність викладу, самостійність судження.

При поточному контролі оцінці підлягають:

- 1) рівень засвоєння знань та їхнього розуміння, продемонстрований у відповідях і виступах;
- 2) активність при обговоренні питань;

3) результати виконання і захисту контрольних робіт, експрес-контролю тощо.

Студентам, які брали участь у науково-дослідній діяльності, роботі конференцій, студентських наукових гуртках, підготовці публікацій, а також були переможцями, призерами та учасниками олімпіад з навчальних дисциплін, спеціальності, наукових конкурсів присуджуються додаткові бали, передбачені відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни, яку затверджено на поточний навчальний рік.

При виставленні балів за поточний контроль, оцінці підлягають: рівень засвоєння теоретичних знань та практичних умінь і навичок з тем, включених до змістових модулів; самостійне опрацювання тем; проведення контрольних робіт; написання доповідей та рефератів; опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, підготовка публікацій.

Результати поточного оцінювання рівня засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів, відповідно рівню Національної рамки кваліфікацій України за семестр і за кожний змістовий модуль проставляються викладачем у електронному журналі та "Журналі обліку успішності студентів" викладача.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно встановленому терміну.

Студент вважається атестованим, якщо сума балів одержаних за результати підсумкової успішності дорівнює або перевищує 60 балів за поточний впродовж семестру (мінімум 35 балів; максимум 75 балів) та максимально можлива кількість балів набраних на заліку – 25 балів.

12.2. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль за дисципліною "Господарське право" здійснюється у формі заліку з урахуванням результатів проведення поточного контролю.

Залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни та на

підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях та самостійної роботи.

Підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум 100 балів), визначається як сума (проста) балів за результати успішності студента при поточному контролі (максимально 75 балів) та балів набутих за результатами складання заліку (максимально 25 балів).

Бали, отримані за залікову роботу (максимально 25 балів), додаються до балів за поточну успішність (мінімальна кількість балів – 35). Сумарний результат у балах складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – незараховано".

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

1. Розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2. Ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

3. Ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

4. Уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведення розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5. Логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінка "відмінно" ставиться за умови відповідності виконаного письмового завдання студента всім п'ятьом зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

Завдання до залікової роботи складається з чотирьох теоретичних питань та одного практичного завдання. Залікова робота оцінюється відповідно до рівня її виконання та рівня сформованості студентом відповідних компетентностей. Залікова робота оцінюється як проста сума балів за кожне виконане завдання. Максимальна кількість балів за кожне завдання залікової роботи становить: за теоретичну частину – 5 балів; за завдання 1 практичної частини – 10 балів; завдання 2 практичної частини – 10 балів. Максимальна кількість балів за виконане

завдання становить 25 балів. Залікова робота оцінюється за наступними критеріями.

Критерії оцінювання знань студентів при виконанні залікової роботи з дисципліни

Оцінка 0 балів. Студент виконати завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій з юридичної точки зору, не виявляє здатність викласти думку навіть на елементарному рівні.

Оцінка 1 бал. Студент виконати завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій з юридичної точки зору, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.

Оцінка 2 бали. При виконанні завдань студент без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значних помилок. Студент знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає у відповідях неточності, недостатньо правильно формулює основні закони і правила, стикається з труднощами при формулюванні висновків до практичних завдань.

Оцінка 3 бали. При виконанні завдань студент застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені робочою програмою. Завдання виконуються в цілому правильно, при їх виконанні студент припускається несуттєвих помилок.

Оцінка 4 бали. При розв'язанні ситуацій студент застосовує глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені робочою програмою. Завдання виконуються в цілому правильно в повному обсязі. Але при виконанні завдань студент припускається окремих неточностей.

Оцінка 5 балів. Студент дає абсолютно правильні відповіді на завдання. При розв'язанні ситуацій застосовує системні знання, отримані на основі програмного, додаткового матеріалу, законодавчих актів та нормативних документів що передбачені робочою програмою. Висновки до завдань аргументовані та обґрунтовані.

Зразок завдання до залікової роботи з навчальної дисципліни "Господарське право"

Теоретична частина

1. Порівняти порядок виходу учасників з різних видів господарських товариств.

Практична частина

Завдання 1

Підприємство здійснює роздрібну торгівлю промисловими

товарами у магазині, а у вихідні дні – на ринку. Чи достатньо для цього придбавати один торговий патент для магазину, чи потрібен ще й патент для торгівлі на ринку? Чи може підприємство придбати короткотерміновий торговий патент? Обґрунтувати відповіді нормами чинного законодавства.

Завдання 2

Ухвалою господарського суду розпорядником майна ПАТ "Промінь" було призначено Шаніна В. С., який, окрім втручання в оперативно-господарську діяльність, припинив повноваження керівника ПАТ.

Чи має право розпорядник майна вчинювати такі дії? Якими правами наділений розпорядник майна? У яких випадках можливо припинити повноваження керівника боржника?

Викладач _____

Оцінки за розширеною шкалою виставляються на підставі накопичувальної бальної шкали (табл. 8) та оцінки за національною шкалою (табл. 9).

Таблиця 8

Оцінки за розширеною шкалою

Проміжок за накопичувальною бальною шкалою	Оцінка за розширеною шкалою
90 – 100	відмінно
74 – 89	добре
60 – 73	задовільно
54 – 59	достатньо
1 – 53	незадовільно

Таблиця 9

Оцінки за національною шкалою

Сума балів	Оцінка за національною шкалою
	залік
90 – 100	зараховано
82 – 89	
74 – 81	

64 – 73	не зараховано
60 – 63	
35 – 59	
1 – 34	

13. Рекомендована література

13.1. Основна

1. Вінник О. М. Господарське право: навчальний посібник / О. М. Вінник. – 2-ге вид., змін, та доп. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2008. – 766 с.

2. Господарське право України: підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти / В. М. Гайворонський, В. П. Жушман, Н. В. Погорецька та ін. ; за ред. В. М. Гайворонського та В. П. Жушмана. – Х. : Право, 2005. – 384 с.

3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.

4. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 06.11.1991 № 1798-XII // ВВР України. – 2001. – № 36. – Ст. 188.

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.

6. Конституція України : прийнята на п'ятій сес. Верхов. Ради України 28 черв. 1996 р. – К. : Преса України, 1997. – 80 с.

7. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // ВВР України. – 2011. – № 13. – Ст. 112.

8. Понікаров В. Д. Господарське законодавство : навч. посібн. / В. Д. Понікаров, Ж. О. Андрійченко. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2004. – 232 с.

9. Про акціонерні товариства : Закон України від від 17 вересня 2008 року № 514-VI // ВВР України. – 2008. – № 50. – Ст. 384.

10. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26 листопада 1993 року № 3659-XII // ВВР України. – 1993.– № 50.– Ст. 472.

11. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III // УК. – 2001. – № 10. – № 3.– С. 5–13.

12. Про виконавче провадження : Закон України від 21 квітня 1999 року № 606-XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 19. – Ст. 813.

13. Про використання штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки : Указ Президента України від 12 червня 1995 року № 436 (у ред. Указу від 11 травня 1999 р. № 491) // Офіційний вісник України. – 1999. – № 19. – Ст. 817.

14. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України від 14 травня 1992 року № 2343-XII // ВВР України. – 1999. – № 42. – 43. – Ст. 378.

15. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань : Закон України від 22 листопада 1996 року № 543/96-ВР // ВВР України. – 1997. – № 5. – Ст. 28.

16. Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів) : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року № 1548 // ВВР України. – 1996. – № 20. – Ст. 7.

17. Про господарські товариства : Закон України від 19 вересня 1991 року № 1576-XII // ВВР УРСР. – 1991. – № 49. – Ст. 682.

18. Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні : Закон України від 26 січня 1993 року // ВВР України. – 1993. – № 13. – Ст. 110.

19. Про державну підтримку малого підприємництва : Закон України від 19 жовтня 2000 року // ВВР України. – 2000. – № 51. – 52. – Ст. 447.

20. Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення : Декрет Кабінету Міністрів України від 8 квітня 1993 року № 30-93// ВВР України. – 1993. – № 23. – Ст. 247.

21. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців : Закон України від 15 травня 2003 року // ВВР України. – 2003. – № 31–32. – Ст. 263.

22. Про деякі питання практики застосування Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". Рекомендації Президії Вищого господарського суду

України від 4 червня 2004 року № 04-5/1193 // ВВР України. – 2004. – № 9. – Ст. 35.

23. Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності : Указ Президента України від 23.07.1998 № 817/98 // Офіційний вісник України. – 1998 р. – № 30. – Ст. 2.

24. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 6 вересня 2005 року // ВВР України. – 2005. – № 48. – Ст. 483.

25. Про електроенергетику : Закон України від 16 жовтня 1997 року // ВВР України. – 1998. – № 1. – Ст. 1.

26. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень : Закон України від 18 листопада 2003 року // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2734.

27. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон : Закон України від 13 жовтня 1992 року // ВВР України. – 1992. – № 50. – Ст. 676.

28. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI // ВВР України. – 2013 р. – № 24. – Ст. 243.

29. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11 вересня 2003 року // Офіційний вісник України. – 2003. – № 41. – Ст. 2157.

30. Про засади запобігання і протидії корупції : Закон України від 7 квітня 2011 року № 3206-VI // ВВР. – 2011. – № 44. – Ст. 9.

31. Про заставу : Закон України від 2 жовтня 1992 року // ВВР України. – 1992. – № 47. – Ст. 642.

32. Про затвердження Переліку органів ліцензування : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2000 року № 1698 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 46. – Ст. 218.

33. Про затвердження переліку послуг, що належать до побутових і підлягають патентуванню : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 червня 1998 року № 576 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 17. – Ст. 75.

34. Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання і реалізацію торгових патентів : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 1998 року № 1077 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 28. – С. 53.

35. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування населення : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 червня 2006 року № 833 // ВВР. – 2006.

36. Про затвердження форм та Порядку заповнення торгових патентів, форми Заявки на придбання торгового патенту : Наказ державної податкової адміністрації України від 28 лютого 2011 року № 109 // ВВР. – 2011. – Ст.17.

37. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 7 червня 1996 року // ВВР України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.

38. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 року // ВВР України. – 2001. – N 12. – Ст. 64.

39. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 травня 1991 р. (у редакції Закону № 3161-IV від 1 грудня 2005 року) // ВВР. – 2005. – № 21.

40. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 року // ВВР УРСР. – 1991. – № 29. – Ст. 377.

41. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 року // ВВР УРСР. – 1991. – № 47. – Ст. 646.

42. Про кооперацію : Закон України від 10 липня 2003 року // ВВР України. – 2004. – № 5. – Ст. 35.

43. Про лізинг : Закон України від 16 грудня 1997 року (у редакції Закону № 1381-IV від 11 грудня 2003 р.) // ВВР України. – 2004. – № 15. – Ст. 231.

44. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : Закон України від 1 червня 2000 року // ВВР України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.

45. Про метрологію та метрологічну діяльність : Закон України від 11 лютого 1998 року (у редакції Закону № 1765-IV від 15 червня 2004 р.) // ВВР України. – 2004. – № 37. – Ст. 449.

46. Про оренду державного та комунального майна : Закон України від 10 квітня 1992 року (у редакції Закону № 98-95 від 14 березня 1995 р.) // ВВР України. – 1995. – № 15. – Ст. 99.

47. Про підприємництво : Закон України від 7 лютого 1991 року (ст. 4) // ВВР УРСР. – 1991. – № 14. – Ст. 169.

48. Про підтвердження відповідності : Закон України від 17 травня 2001 року // ВВР України. – 2001. – № 32. – Ст. 169.

49. Про придбання торговельного патенту на здійснення торговельної діяльності : Лист ДПА "від 1 грудня 1998 року № 13014/11/15-1316

// Бізнес. – 1999. – № 51.

50. Про прокуратуру : Закон України від 5 листопада 1991 року // ВВР України. – 1991. – № 53. – Ст. 793.

51. Про промислово-фінансові групи в Україні : Закон України від 21 листопада 1995 року // ВВР України. – 1996. – № 23. – Ст. 88.

52. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19 березня 1996 р // ВВР України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.

53. Про стандартизацію : Закон України від 17 травня 2001 року // ВВР України. – 2001. – № 31. – Ст. 145.

54. Про стандартизацію і сертифікацію : Декрет Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 року № 46-93 // ВВР України. – 1993. – № 27. – Ст. 289.

55. Про товарну біржу : Закон України від 10 грудня 1991 року // ВВР України. – 1992. – № 10. – Ст. 139.

56. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня 2001 року // ВВР України. – 2002. – № 1. – Ст. 1.

57. Про ціни та ціноутворення : Закон України 3 грудня 1990 року // ВВР УРСР. – 1990. – № 52. – Ст. 651.

58. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23 лютого 2006 року // ВВР. – 2006. – № 7.

59. Хозяйственное право : учебник / [В. К. Мамутов и др.] ; под ред. В. К. Мамутова. – К. : Юринком Интер, 2002. – 912 с.

60. Цивільний кодекс України : наук.-практ. ком. : у 2 ч. / [за заг. ред. Я. М. Шевченко]. – К. : Ін Юре, 2004. – Ч. 1. – 692 с.

61. Щербина В. С. Господарське право : підручник / В. С. Щербина. – 5-те вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 600 с.

13.2. Додаткова

62. Азімов Ч. Н. Забезпечення договірних зобов'язань : навч. посібн. / Ч. Н. Азімов. – Х. : Національна юридична академія України, 1995. – 48 с.

63. Баторшина Н. Філії та представництва. Особливості правового статусу / Н. Баторшина // Юридичний журнал. – 2002. – № 6. – С. 63.

64. Безух О. Неправомірне використання ділової репутації в конкуренції / О. Безух // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 5. – С. 24–27.

65. Белов А.П. Международное предпринимательское право : практическое пособие / А. П. Белов. – М. : Юридический Дом "Юстицинформ", 2001. – 336 с.

66. Беяневич О. Физическое лицо как субъект хозяйственных отношений / О. Беяневич // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1997. – № 1. – С. 14–18.

67. Беяневич О. А. Господарський договір та способи його укладення : навч. посібн. / О. А. Беяневич. – К. : Наукова думка, 2002. – 280 с.

68. Біленчук П. Д. Банківське право: українське та європейське : навч. посібн. / П. Д. Біленчук та ін. – К. : Атіка, 1999. – 324 с.

69. Богун В. Правові аспекти здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні / В. Богун // Право України. – 1998. – № 4. – С. 42–45.

70. Брагинский М. И. Договор подряда и подобные ему договоры / М. И. Брагинский. – М. : Статут, 1999. – 254 с.

71. Винник О. М. Общества с ограниченной ответственностью: преимущества и недостатки // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1999. – № 7.

72. Вінник О. Виробничий кооператив як різновид підприємницької організації // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1998. – № 1. – С. 14–19.
73. Вінник О. Закрите акціонерне товариство і товариство з обмеженою відповідальністю: порівняльна характеристика і проблеми вдосконалення правового регулювання // Підприємництво, господарство і право. – 1997. – № 8. – С. 24–28.
74. Вінник О. М. Інвестиційне право : навч. посібн. / О. М. Вінник. – К. : Атіка, 2000. – 263 с.
75. Вінник О. М. Правове становище дочірніх підприємств / О. М. Вінник // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. – № 1. – С. 3–8.
76. Вітвіцький С. С. Основні принципи державного контролю підприємницької діяльності / С. С. Вітвіцький // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 2001. – № 3. – С. 77–80.
77. Віхров О. П. Господарське право. Спеціальна частина : навч. посібн. / О. П. Віхров. – К. : Слово, 2004. – 344 с.
78. Галіахметов І. Концептуальні положення про підприємство в умовах розвитку цивільного права / І. Галіахметов // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 9. – С. 32.
79. Галіахметов І. Проблеми запровадження реєстрації прав власності на підприємство як об'єкт нерухомості / І. Галіахметов // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 3. – С. 31.
80. Головань І. В. Правова робота і захист прав підприємців : монографія / І. В. Головань. – Донецьк : ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2003. – 168 с.
81. Гордієнко О. Малі підприємства: критерії правового статусу і проблеми його вдосконалення / О. Гордієнко // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 6. – С. 8.
82. Горленко В. Поняття кооперативу в Україні / В. Горленко // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 6. – С. 11–18.
83. Господарське право / Д. В. Задихайло, В. М. Пашков, Р. П. Бойчук та ін. ; заг. ред. Д. В. Задихайло, В. М. Пашкова. – Х. : Право, 2012. – 696 с.
84. Грицай А. Патентование: сущность торгового патента, порядок его получения и возврата / А. Грицай // Всё о бухгалтерском учёте. – 2000. – № 108. – С. 81.

85. Давыденко М. Л. Контроль и надзор как средство предупреждения преступлений, связанных с незаконным предпринимательством

/ М. Л. Давыденко // Право і безпека. – 2003. – Т. 2. – № 3. – С. 72–76.

86. Дахно И. Недобросовестная конкуренция и промышленная собственность в Украине / И. Дахно // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1996. – № 11. – С. 31–34.

87. Дзера Н. Некоторые вопросы признания сделок недействительными в предпринимательской деятельности Н. Дзера // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1997. – № 4. – С. 5–10.

88. Домробутова А. Договір підряду і правові наслідки неналежного виконання А. Домробутова // Юрид. Вісн. України. – 2003. – № 37. – С.14.

89. Дятленко Н. Особенности определения субъектов хозяйствования в Хозяйственном Кодексе Украины / Н. Дятленко // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 8. – С. 25–31.

90. Єлов В. Засновницькі документи про створення господарських об'єднань, їх зміст / В. Єлов // Право України. – 1998. – № 1. – С. 32–39.

91. Зобов'язальне право: теорія і практика : навч. посібн. для студентів юрид. вузів і фак. ун-тів / О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, В. В. Луць та ін. ; за ред. О. В. Дзери. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 912 с.

92. Каштанов О. Види антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання / О. Каштанов // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 8. – С. 47–50.

93. Коваль И. Копирование внешнего вида изделия конкурента / И. Коваль // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 5. – С. 11–13.

94. Красовська А. Державна реєстрація як умова реалізації права на підприємництво в Україні / А. Красовська // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 7. – С. 62.

95. Кривенко О. Ринок капіталу та холдинги в Україні / О. Кривенко // Юридичний вісник України. – 2003. – № 9. – С. 7.

96. Курбатов А. Я. Сочетание частных и публичных интересов при правовом регулировании предпринимательской

деяльності / А. Я. Курбатов. – М. : АО "Центр ЮрИнфоР", 2001. – 212 с.

97. Куркін М.В. Ревізії та перевірки за зверненнями правоохоронних органів : навч. посібн. / В. Д. Понікаров, М. В. Куркін. – Х. : східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2003. – 412 с.

98. Липницький Д. Нове у відповідальності по Господарському Кодексу України / Г. Болотова, Д. Липницький // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 6. – С. 8–10.

99. Логвіненко Л. Аналіз процесів, пов'язаних з банкрутством підприємств / Л. Логвіненко // Економіка. Фінанси. Право. – 2000. – № 5. – С. 24.

100. Луць В. В. Контракти у підприємницькій діяльності: навч. посібн. / В. В. Луць. – К. : Атіка, 1999. – 194 с.

101. Мизюк В. Когда приобретается торговый патент / В. Мизюк // Всё о бухгалтерском учёте. – 2000. – № 45. – С. 19.

102. Мілаш В. Теоретичні аспекти тлумачення господарського договору: історія та сучасність / В. Мілаш // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 5. – С. 31–35.

103. Мычка А. Унитарно-корпоративные предприятия: проблемы правореализации на Украине / А. Мычка // Юридическая практика. – 2004. – № 17. – С. 15.

104. Омельченко А. В. Інвестиційне право : навч. посібн. / А. В. Омельченко. – К. : Атіка, 1999. – 176 с.

105. Онуфрієнко О. Правове становище саморегулюючих організацій на ринку цінних паперів / О. Онуфрієнко // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 1. – С. 79–81.

106. Основи господарського законодавства: Збірка основних законодавчих актів України / укл. Ж. О. Андрійченко, Г. М. Брусільцева, А. В. Галушко. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2006. – 480 с.

107. Понікаров В. Д., Андрійченко Ж. О. Господарське законодавство: Конспект лекцій / Ж. О. Андрійченко, В. Д. Понікаров. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2003. – 148 с.

108. Попов А. А. Правовые основы внешнеэкономической деятельности : учебн. пособ. / А. А. Попов. – Х. : Каравела, 2001. – 358 с.
109. Попов А. А. Торговое право : учебн. пособ. / А. А. Попов. – 2-е изд., доп. и перераб. – Х. : Изд. Группа "РА-Каравелла", 2000. – 328 с.
110. Правове регулювання господарських відносин за участю промислових підприємств : підручник для юрид. вузів і фак. / за ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана. – Х. : Право, 2000. – 288 с.
111. Предпринимательское право Украины : учебник / Р. Б. Шишка, А. М. Сытник, В. Н. Левков и др. ; под общ. ред. канд. юрид. наук Р. Б. Шишки. – Х. : Эспада, 2001. – 624 с.
112. Примак В. Відповідальність підприємницьких товариств / В. Примак // Юридичний вісник України. – 2002. – № 21. – С.48–53.
113. Розенберг М. Г. Контракт международной купли продажи. Современная практика заключения. Разрешение споров / М. Г. Розенберг. – М. : Книжный мир, 2000. – 164 с.
114. Саниахметова Н. Конкурентное законодательство в государствах с развитой рыночной экономикой / Н. А. Саниахметова // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 4. – С. 5–7.
115. Саниахметова Н. А. Хозяйственное право : ученик / Н. А. Саниахметова. – Х. : Одиссей, 2005. – 540 с.
116. Саниахметова Н. А. Дискримінаційні зловживання монопольним (домінуючим) становищем суб'єкта господарювання на ринку / Н. А. Саниахметова, С. Мельник // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 2. – С. 3–5.
117. Сгара Э. Мировое соглашение в процедуре санации / Э. Сгара // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 1. – С. 13–15.
118. Семенюк Ю. Правове регулювання банкрутства в Україні / Ю. Семенюк // Юридичний вісник України. – 1999. – № 11. – С. 31–32.
119. Судебно-бухгалтерская экспертиза : учебн. пособ. / В. Д. Поникаров, И. В. Ялдин, М. В. Стаматина и др. ; под ред. В. Д. Поникарова. – Х. : Арсис, 2002. – 240 с.

120. Тарасенко О. Реформа системи банкрутства в Україні / О. Тарасенко. – К., 2000. – 142 с.

121. Федорчук Д. Про співвідношення понять "інвестиції", "іноземні інвестиції" та "прямі іноземні інвестиції" / Д. Федорчук // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 4. – С. 8–11.

122. Хєда С. Особливості правового становища представництв іноземних компаній в Україні / С. Хєда // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 5. – С. 37–42.

123. Чистяков П. М. Контроль органів державної податкової служби України за підприємницькою діяльністю, яка підлягає ліцензуванню: теорія та практика реалізації / П. М. Чистяков. – Ірпінь, 2004. – 22 с.

124. Шишка Р. Б. Инвестиционное право Украины / Р. Б. Шишка. – Х. : Эспада, 2000. – 176 с.

13.3. Ресурси мережі Інтернет

125. Законодавство України: офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.

126. Нормативные акты Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua/.

127. Інститут проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legality.kiev.ua/>.

Зміст

Вступ	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів	4
2. Тематичний план навчальної дисципліни	12
2.1. Структура навчальної дисципліни	12
3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами	14
4. Плани лекцій	21
5. Плани семінарських занять	30
6. Самостійна робота студентів	39
7. Ситуаційні завдання для самостійної роботи	43
8. Контрольні запитання для самодіагностики	81
9. Науково-дослідна діяльність студентів	87

10. Індивідуально-консультативна робота	88
11. Методики активізації процесу навчання	89
12. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	92
12.1. Поточний контроль	92
12.2. Підсумковий контроль	95
13. Рекомендована література	99
13.1. Основна	99
13.2. Додаткова	103
13.3. Ресурси мережі Інтернет	107

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО"
для студентів галузей знань
0305 "Економіка та підприємництво",
0306 "Менеджмент і адміністрування"
всіх форм навчання**

Укладачі: **Сергієнко** Валерій Вікторович
Пешкова Анжеліка Станіславівна

Відповідальний за випуск **Сергієнко В. В.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Бутенко В. О.**

План 2014 р. Поз. № 183 ЕВ. Обсяг 109 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а
*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*